

SÖKAREN

NR 8

1986 ÅRGÅNG 23

PRIS 18:00 INKL MOMS

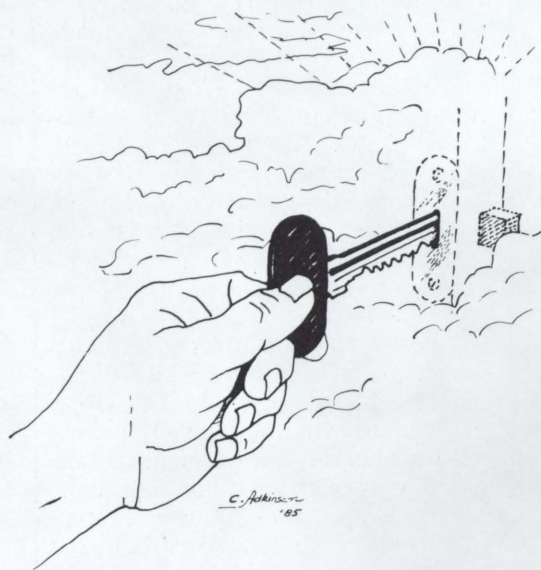
"UFO-forskningens Galilei", astronomen J. Allen Hynek har avlidit, 75 år gammal. Han var en av de mycket få vetenskapsmän som varit tillräckligt nyfikna för att objektivet och ingående studera fenomenet oidentifierade flygande föremål. Hans slutsats: här kan finnas något nytt som bör grundligt undersökas vetenskapligt.

Sanningssökandets metod

Hur gör man bäst för att nå fram till sanning?

Hur bör man närma sig tankar, hypoteser och läror, som finns?

Har man möjlighet att sortera fram sanna föreställningar och skilja ut falska?

III. Charles Adkinson

Att vilja veta vad som är sanning är kanske naturligt. Men det torde vara lika naturligt att, medvetet eller omedvetet, inte vilja veta detta. Sanningen kan ha ett positivt värde, men den kan också uppfattas som något onödigt och ibland hotfullt. Lögner, som är sanningens motsats, spelar en viktig roll i det mänskliga livet. Utan lögnen vore tillvaron svårare, ibland kanske outhärdlig. Lögner är vår vän, som lyssnar till oss, tröstar oss och ger oss hopp och livsmod. Vi skall vara tacksamma för att lögnen finns. Den kan vara mycket vänlig mot oss.

Om vi trots detta antar att sanningen har ett eget värde som inte är obetydligt, och att den kan vara eftersträvarvärd, då blir frågan: *Hur bör vi söka sanningen? Hur gör vi bäst för att nå fram till den? Finns det några regler som vi kan följa?*

Vi har riktat dessa frågor till en rad personer och fått några svar.

En del av våra frågor har varit formulerade så här:

Hur bestämmer vi vad som är sant?

Finns det några goda kännetecken på sanning?

Existerar det olika sanningar, så att vad som är sanning för den ene inte är det för den andre — och bör den sanningens relativitet accepteras? Eller bör vi hävda att det bara finns *en* sanning?

Motsägelsefrihet

Lars Bergström, som är filosof, svarar i ett kort brev att idén att sanning skulle vara relativ är honom motbjudande. "För min del", tillägger han, "lägger jag i begreppet san-

ning bl a kravet på objektivitet och entydighet. Men då får man också betala det priset att sanningen kanske är ouppnåelig, eller att vi inte någonsin kan ha någon garanti för att vi hittat den. Ett kännetecken på sanning är konsistens, motsägelsefrihet. Detta är förstås bara nödvändigt, inte tillräckligt. Men för att söka sanningen kan vi åtminstone göra detta: försöka åstadkomma konsistens i vår totala mängd av åsikter. Därutöver kan vi försöka hitta på teorier som förklarar de fakta vi tror oss känna till. Härigenom får vi något att tillämpa konsistenskravet på."

Förnuft

För att nå fram till sanning måste vi väl tänka "förnuftigt". Och det är

inte så lätt. Ett underhålligt, oklart tänkande är långt vanligare än ett klart och riktigt. Att tänka med logisk skärpa är krävande. Känslorna, fantasierna och önskingarna tar lätt makt över tanken. Vi har alla en tendens att tänka oförnuftigt, en benägenhet att föredra sådana tankeslut som tillfredsställer oss emotionellt och undvika slutsatser som känns obehagliga. Kanske vore också det andliga livet alltför fattigt utan denna tänkandets dragningskraft till självtillfredsställelse. Kanske är det för vårt psykiska välbefinnande nödvändigt att fantasin ges en viss frihet. Men för den som av någon anledning verkligen söker sanningar är det väl nödvändigt att försöka skilja mellan fantasier och verkliga insikter, att underkasta sig viss tankedisziplin och utdöma underhålligt tänkande, som leder till oberättigade slutsatser.

Åtskilliga böcker har skrivits om konsten att tänka, om argumentationsanalys, logik, kritik och vett. Här några exempel: Alf Ahlbergs "Tankelivets frigörelse", Ernest Dimnets "Konsten att tänka" (i Alf Ahlbergs översättning), Alf Nymans "Tankefel och tankefällor", Arne Naess' "Empirisk semantik" och Sigvard Härnströms "Logik till vardags".

"Oförnuftets lockelser", med originaltiteln *The Comforts of Unreason*, av Rupert Crawshaw-Williams lär oss att genomskåda oss själva i vårt önsketänkande och manar oss att vara på vår vakt mot tankefel. Författaren skriver att förmågan att tänka klart endast kan förvärfvas genom lång övning och under avsevärd ansträngning. "Den som vill tänka riktigt har stora frestelser att värja sig mot", heter det i ett citat från Aldous Huxley. Men *vill* vi tänka riktigt? Genomsnittsindividens inställning till det klara tänkandet och dess krav är, skriver författaren, inte endast passiv och ointresserad, utan omedvetet rent negativ. Anledningen är att han ogillar de resultat som det rationella tänkandet kommer till. Vi har t ex en benägenhet att undvika nya idéer som kunde bringa ordning i våra föreställningar och medföra olust.

Det är många fällor vi faller i, när vi tänker. Vårt begär att förstå är en svår frestelse till oförnuft, då det förleder oss till att prestera en "lösning" hellre än att låta en fråga vara oavgjord och erkänna att vi inte förstår.

Ett annat tankefel är benägenheten att utan bevis acceptera *gruppens* åsikter. Gruppen kan vara vår kulturskrets, vår religion, vår vetenskap, vårt samhälle, vår familj etc. "Tron på försäkringar som sanktionerats av hjorden är en normal mänsklig själs-

funktion, som inte upphör, hur kraftigt sådana försäkringar än motsägs av förebragda bevis. Förnuftsmässiga resonemang kan inte framtvinga tro i strid mot hjordsuggestioner. Fullständigt felaktiga åsikter kan för den som hyser dem synas äga den förståndsmässigt verifierbara sanningens alla kännetecken." Citat från Trotter.

Våra önskingar och begär kan ha en ödesdiger inverkan på vårt tänkande och leda oss till felaktiga slutsatser. Crawshaw-Williams skriver att varje otillfredsställt begär är ett potentiellt hot mot verklighetstänkandet. Han har valt ut fem begär som tycks honom viktigast i detta sammanhang och som nästan alltid till någon del är otillfredsställda: begäret att förstå, begäret att känna sig god, begäret efter spänning, självhävde-sebegäret och konformitetsbegäret (att vilja vara inpassad i en grupp).

Något som fördärvar vårt tänkande är att vi gärna i resonemang inför oss själva eller andra gör ett partiskt urval av argument. Vi ser bara *en* sida av en sak, som har flera sidor. Vi väljer informationer i ett ämne på ett tendentiöst sätt så att de stöder den uppfattning vi redan har utan att vilja ta reda på motsatta uppfattningars innehåll och bärkraft.

En sak som lätt leder tankarna fel och ger upphov till skarpa meningsmotsättningar, är vår bristande kännedom om ordens betydelse, deras olika funktioner i olika sammanhang och i synnerhet vad en meningsmotståndare inlägger i det han uttrycker. Semantiken, vetenskapen om språkets innebörd, är ett viktigt ämne för sanningssökare. Den lär oss att vara på vår vakt mot feltolkningar och t ex att inte pådyvla andra åsikter som de inte har. Ordet ateist kan exempelvis för somliga felaktigt ha en bibetydelse av etisk principlöshet och självishet, medan det i verkligheten inte betyder mer än att idén om Guds existens inte bejakas.

Vi kan också suggerera oss själva till att tro på en viss sak i det vi intalar oss att det förhåller sig på ett bestämt sätt och lägger vår känsla bakom övertygelsen. Tvivlen trängs ut ur medvetandet, och vi "löser" på så sätt problemet. Vi kan också suggereras av ord, t ex förklenande eller upphöjande ord.

Många gånger är det så att sedan vi intagit en ståndpunkt, söker vi i efterhand alla tänkbara stöd för den. Detta kallas att rationalisera. Ett bättre tillvägagångssätt är att samla alla tillgängliga fakta och därefter låta dessa bestämma vår uppfattning.

Vårt tänkande går ofta fel på grund

av tankelättja och vanans makt. Vi följer minsta motståndets väg, undviker det som är påkostande och obehagligt.

Ja, detta var litet vishet på grundval av "Oförnuftets lockelser".

Några kommentarer:

I sina mest kritiska stunder kan man undra hur mycket av de skilda religionernas utsagor som är verklig insikt och hur mycket som är blott tankefel och fantasier. Finns det alls något som bör betecknas som kunskap inom det religiösa området? Är inte sanningen den att vi inget vet om svaren på metafysiska frågor?

Vad som är förnuftigt tänkande är ofta inte lätt att avgöra. En del människor menar att det som inte stämmer med vår kunskap om naturlagarna inte kan vara sant. Men andra anser att "naturlagarna" bara är uttryck för naturens "vanor" — så här har naturen oupphörligen betett sig — och inte säger att något är ofrånkomligt. Nya kombinationer av faktorer kan kanske ge nya vanor . . .

Hänvisning till naturens "orubbliga" lagar är kanske, när allt kommer omkring, inget riktigt förnuftigt argument?

I en gurus ljus

Medan några åberopar vad vetenskapen säger, eller vad logiken bjuder, så stöder sig andra på någon särskild tänkare eller lärare, exempelvis Martinus.

Per Ragnar skriver till oss:

"Det börjar med att man VILL. Att man vill SÖKA efter en tillvarons grammatik, en guru, ett budskap, ett kärleksevangeliem. Vill man — finner man. Något, någon som leder, visar vägen. En tid, ett tag. Man läser böcker, vetenskapliga, andliga, andligvetenskapliga. De bekräftar det man tycker sej ha funnit. Eller så motsäger de. På samma sätt som en 'ny' guru, en 'annan' religion kan göra. Ens livserfarenheter omkullkastar en del 'sanningar', flyttar ens andliga positioner en bit åt sidan eller framåt. Trons bärighet i verkligheten blir kriteriet, det som avgör 'sanningshalten' för en själv.

Som Karin Boye säger: 'Det är vägen, det är vägen som är mödan värd.'

Att leva är att uppleva. Att dagligen, stundligen testa sin valda sanning mot omgivningens tryck, egna förväntningar mot omgivningens gensvar och grad av egen, inre tillfredsställelse.

För mej är, efter trettio medvetna

sökarår, Martinus' kosmologi den livsgrammatik jag ständigt återvänder till, har som avstamp på livsresan. För mej, för min inre och yttre människa, för mitt krav på logik, vars yttersta konsekvens är Kärlek, rymmer Kosmologin allt, Alltet."

En buddhist

Jan Bärmark, som är buddhist, svarar på frågan om sanningssökandets metod att det inte finns något entydigt svar, men han återger från den buddhistiska traditionen en liten berättelse, som han menar kan kasta ljus över problemet.

Vid ett tillfälle besökte Buddha en liten stad med namnet Kesaputta i kungariket Kosala. Han kom då i samtal med en av invånarna som berättade att det i staden fanns ett par religiösa förkunnare som utlade sin lära samtidigt som de gjorde narr av andra läror. Innan de hade anlänt, hade medlemmar av en annan sekt lagt fram sin lära, och dessa hade på liknande sätt höjt sin egen religion till skyarna samtidigt som de förlöjligat andras.

— Nu känner vi i Kosala tvivel på vad vi skall tro.

Buddha svarade att det är bra att känna tvivel i så viktiga och svåra frågor, och han gav följande råd:

— När ni nu skall avgöra var sanningen finns, så skall ni inte fästa något avseende vid vem förkunnaren är och inte heller gå efter det rykte som en lära har. Inte heller skall ni ta hänsyn till om en lära har en imponerande logik eller en storslagen metafysik eller gör anspråk på att ha en speciell uppenbarelse i sina skrifter. Om ni däremot finner att en lära leder till det som är välgörande och leder bort från det som inte är välgörande, då har ni funnit en lära som är fruktbar.

Ett odogmatiskt och öppet undersökande av det som utges för att vara sanning är alltså det första steget, säger Jan Bärmark.

— Vi skall själva, likt en man som undersöker det guld han tänker köpa, noga granska de olika läror som påstås vara sanna. Det första steget är tvivel, men vi skall inte stanna där.

Jan Bärmark säger att när vi funnit en lära, en väg som vi vill följa, då skall vi rannsaka vårt sinne för att finna motivationen för vårt val. Det finns olika slag av motivation. För några är motivationen att skapa lycka för egen del. För andra kan den vara att skapa lycka för sig själv och alla andra levande varelser. Det är det senare slaget av motivation vi bör ha. Om vi finner att vi inom en lära har möjlighet att förverkliga vår strävan

att skapa lycka åt alla, så är detta en god lära, och vi kan följa den.

— Sådana religiösa sanningar som är värda att följas, skall förverkligas i våra liv. De är inga abstrakta trosföreställningar som vi skall beundra, utan de kan ses som goda råd vi får av en andlig vän. De skall kunna tillämpas. På så sätt skall de skapa en total inre förändring och leda till ett liv som är bra för oss själva och andra.

Jan Bärmark citerar teosofen N. Sri Ram. Att beträda den andliga vägen, skriver denne, innebär att skapa en total inre förändring, och det kan ske endast genom att vi använder vår intelligens och är objektiva i vårt sätt att se på oss själva och livet.

— För att finna sanningen måste vi, säger Jan Bärmark också, ha ett känsligt sinne. Detta sinne kan liknas vid ett som lyssnar till musik, öppet, mottaligt. Vårt sinne måste vara likt en klar spegel. Vi måste avlägsna allt som hindrar oss från att se, vi måste inse hur vårt seende formas av okunighet och förvirring, lust och begär, avund och hat.

— Sanningen kan finnas inom oss alla. Men den finns där inte i öppen dager. Den finns där som smöret i mjölken eller sesamoljan i sesamfröet. Vi måste bearbeta vårt sinne för att nå den. Endast genom att lära känna vårt eget sinne kan vi se vad som är sant.

— Sanningssökandets mål är visdom. Visdom är inte en samling idéer. Det är att se verklighetens natur. Det innebär att förverkliga vår inre visdomsnatur. Detta förverkligande kan endast ske genom vårt sätt att leva. För att förverkliga visdomen behöver vi en metod. Metoden består i att utveckla medkänsla med alla levande varelser, och det gör vi genom att visa egenskaper som generositet, tålmod, moral, entusiasm och sinnesnärvaro. Varje vardagssituation är en lärare i denna konst. Varje människa kan vara vår lärare.

— Vi bör objektivt söka efter en väg som passar oss. Sedan bör vi lyssna, reflektera och meditera över det som en god lärare från en religiös tradition undervisar om. Därefter kan vi i vårt liv praktisera det vi hört. Det är i vårt dagliga liv som sanningen skall prövas.

En human-etiker

På vilket sätt bör man läsa religiösa skrifter? Hur bör man förhålla sig till texterna? Gunnar Ståldal, som är medlem av Human-Etiska Förbundet, säger att i en del så kallade religiösa skrifter används orden Gud och

gudomlig uppenbarligen som en förkortning eller en symbol för "det bästa" hos människan, en symbol för den där kraftkällan man ibland hittar när man blir stilla och tar sin tillflykt till sig själv. Några sådana texter kan vara bra och underlätta meditationen. Men om man letar efter dem i Bibeln eller Koranen, så finner man att det är ganska glest mellan russinen. För det mesta talas det om en "svartsjuk" gud som ställer absurda krav på människorna och hotar att straffa dem med evig pina om de inte gör som han säger. Sådana texter skall man helst inte fördjupa sig i — och om man läser dem av idéhistoriska skäl, så skall man läsa dem med kritisk distans.

Är inte Bibeln inspirerad av Gud?

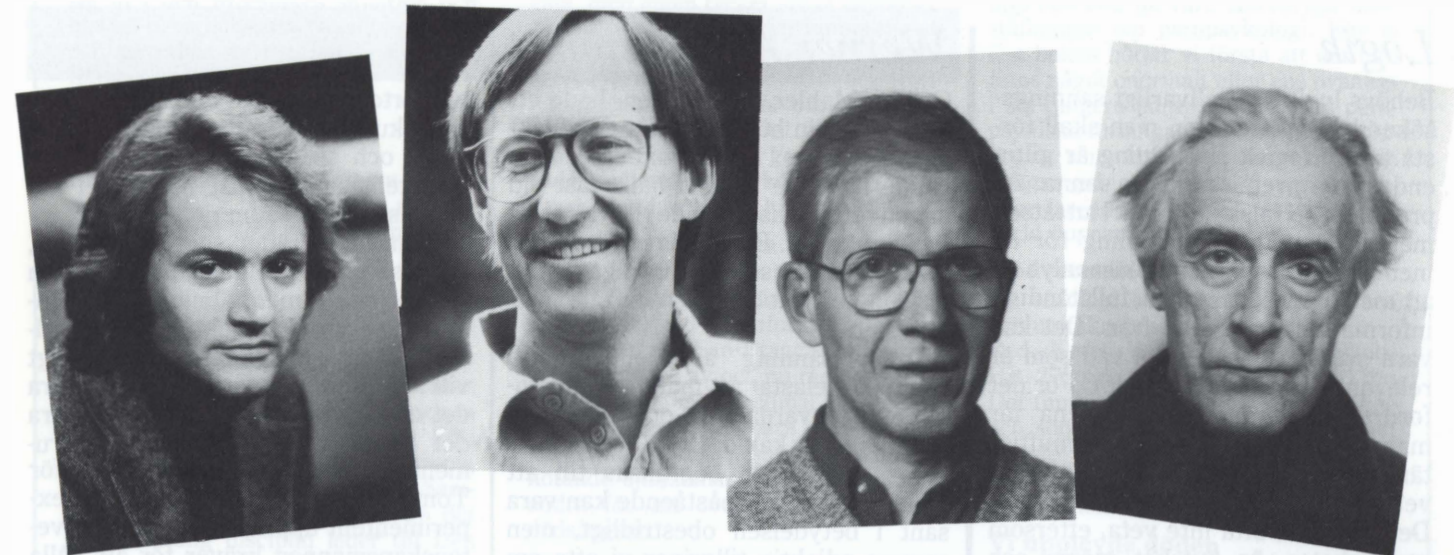
— Vi vet numera, säger Ståldal, sedan hundra år ungefär, att det är en religiös mångfald som återspeglas i Bibeln. Vi vet att många sakuppgifter i Bibeln är felaktiga, och vi vet att många Jesusord inte är autentiska. Att med den kunskapen bakom sig fortsätta att citera bibelverser som om de vore "Guds Ord" är inget annat än falskspel! Tyvärr är det detta som Svenska kyrkans präster och en hel del lärare ägnar sig åt varje dag.

Har då inte Bibeln något att ge oss nutidsmänniskor?

Ståldal menar att vi hänvisas till att läsa Bibeln som andra texter om livets innebörd. Vi kan ta till oss det som eventuellt ger ett starkt gensvar i vårt eget inre, men förkasta sådant som är "ont", t ex de onda sagorna i Gamla testamentet om hur Gud en gång "befriade sitt folk" ur träldomen i Egypten. Han gav Mose makt att göra besynnerliga under, men varje gång den egyptiske kungen gav med sig, så "förstockade" Gud kungens hjärta så att han inte släppte folket. Likadant i Nya Testamentet: Gud låter sin egen skyddssling rädda sig — tack vare att Josef får en dröm — men han hindrar inte Herodes' knektar att skära halsen av tusentals småpojkar i Judeen. Detta är onda sager — sager med ruten moral!

Var inte Jesus Guds son? Ståldal: — Om någon idag skulle offentligt påstå sig vara "Vägen, Sanningen och Livet", då skulle jag betrakta honom antingen som en bedragare eller som gripen av storhetsvansinne. Jag upplever inte Jesus som en sympatisk människa, och jag tror — precis som hans mor gjorde — att han var från sina sinnen.

Kunde Jesus utföra underverk? — Det finns bara ett sätt att ta emot information och det är att relatera det man ser eller hör till det man förut vet om verkligheten. Får jag höra att nå-

Per Ragnar, Jan Bärmark, Gunnar Ståldal och Werner Aspenström

gon person legat död och begravnen i ett par dygn och att kroppen redan börjat ruttna, då vet jag att den personen inte kan bli levande igen — alltså är berättelsen om hur Jesus "uppväckte" Lasarus en legend utan historiskt värde. Likadant förhåller det sig med historierna om hur Jesus och Petrus gick på vattnet och om Jesu himmelfärd. Människokroppen är som bekant tyngre än både luft och vatten och därför kan vi varken promenera på vattenytan eller färdas genom atmosfären.

Kan man verkligen vara säker på detta?

— Ja, hela det system av naturlagar som vetenskapen byggt upp alltsedan Galilei och Newton, är oerhört pålitligt. Om någon vill hävda att en avvikelse från gravitationsteorin skett, så är det han som har hela bevisbördan, inte den som tvivlar.

Ståldal tillägger att detta inses även av kristna människor, när det gäller händelser som påstås ha ägt rum inom någon annan religion. De flesta protestanter avfärdar exempelvis som legender medeltidens berättelser om helgon som kunde göra mirakler.

— Själv är jag säker på att det också i Bibeln vimlar av myter, sägner och legender — och detta är ju också vad de som studerar teologi i Uppsala och Lund får lära sig.

Vanvördiga frågor

Det skulle kunna tilläggas att när man i Bibeln läser om honom som försäkrade att han var "vägen, sanningen och livet" (Joh. 14:6) så är det en god idé att ställa sig frågan: hurdan människa kan vi tro att han var, som uttalade de oerhört pretentiösa

orden? Sa han detta därför att han visste vad han talade om (vilket de kristna tror)? Eller berodde de där orden på att han var dum, oredig eller desperat? Hade han storhetsvansinne? Uttalade han orden cyniskt medveten om att de inte var sanna?

Det är inte orimligt att ställa så vanvördiga frågor, när man i Bibeln läser om "världens frälsare".

När det gäller religion bör man inte bara räkna med möjligheten att det som förkunnas faktiskt är sant, utan också med att det kan röra sig om missförstånd eller bedrägeri, så att de ord som så många människor känt tillit till i själva verket fötts i ett sinne där fantasi och verklighet blandats samman.

Om en människa påstår att Gud har talat till henne, så är detta kanske inte sant. Hon kanske misstar sig eller ljuger medvetet. Men några tror på henne på grund av orden "jag hörde Guds röst", och hon får efterföljare, blir kanske en profet eller en religionsstiftare.

Förespråkare för kristendomen säger att Jesus talade med gudomlig auktoritet och därför är trovärdig. De mirakler han utförde visar enligt de kristna att man bör tro på honom. Men mirakler har det berättats om i alla tider och kulturer. Sai Baba helbrägdagör i vår tid med helig aska, påstått det.

Men är inte de bibliska evangelieberättelserna historiska verk, och förtjänar de inte för den skull tilltro? Nej, de har inte blivit till i en historikers objektiva strävan att meddela fakta, utan de är vittnesbörd om tro. De berättar om vad några religiösa människor en gång trodde om Jesus. Som historiska dokument är de inte tillförlitliga. Men detta betyder inte

att "Jesu liv" måste vara ointressant för oss. Ingemar Hedenius menade att även om berättelserna om Jesus inte är god historieskrivning, så är det fullt möjligt att ändå ta till sig det kristna budskapet, nämligen på samma sätt som man tar emot Hamlet och Vildanden. Betraktar man berättelserna om Jesus som fiktion, då bortfaller problemet tro och vetande. Evangelierna kan läsas som "bilder av livet". Hedenius skriver: "Den meningsfulla bilden är subjektiv, emedan den måste kunna gripa våra känslor för att ha mening. Ändå kan den vara allmängiltig, uttrycka eller ordna erfarenheter för många människor, gestalta intryck som vi inte kan göra reda för på annat sätt." (Tro och livsåskådning, s. 205.)

Vad beträffar religionernas viktiga utsagor bör man noga tänka efter om det finns någon anledning tro att de är sanna — nota bene om det är sanningen man är ute efter. Kan vi tro på påståenden som dessa: Det finns en Gud. Gud är allsmäktig och allvetande, god och barmhärtig. Gud har sänt sin ende son till världen. Denne avrättades, men uppstod från de döda. De som tror att sonen dött för deras synder, kommer att få evigt liv, medan alla andra döms till evigt straff. Ingemar Hedenius kom fram till att det saknas varje skäl att betrakta någon av dessa satser som sann. Och en kristen utsaga måste utan vidare på rent logiska grunder betraktas som osann, nämligen påståendet att Gud är kärleksfull och dömer vissa människor till evig pina. En sådan Gud är omöjlig på liknande sätt som en fyrkantig triangel är omöjlig: egenskaperna innebär en logisk motsägelse.

Logik

Behövs logik i ett allvarligt sannings-sökande? Javisst! Men man skall förstå att en logisk slutledning är giltig endast om premisserna är sanna. Är premisserna falska, då blir slutsatsen meningslös. En förutsättning för en meningsfull argumentationsanalys är att man har relevanta och fullständiga informationer att utgå från. Det kan vara svårt att bestämma vad som är relevant (till saken hörande). För det fordras kunskaper, och sådana får man genom studium och förnuftigt tänkande. Och hur vet man att man vet allt som man bör ta hänsyn till? Det kan man ofta inte veta, eftersom verkligheten är mycket större och mer komplicerad, svårgripbar, än man kan fatta. Om man förbiser någon viktig faktor, kan slutsatsen bli ogiltig.

Logik är alltså inte det enda saliggörande. Kunskaper är en grundförutsättning.

Det kan också hända att det är på sin plats med litet fantasi — eller ett "skådande" tänkande, med inre visioner. Enhetsmystiken hos exempelvis vedantiska tänkare är väl inte direkt logisk. Kanske är den para-logisk (vid sidan av logiken). Men den kan uppfattas som subtil.

Vad är övertygande?

Det är ju ofta så att vad som övertygar den ene, det övertygar inte den andre. Ändå är det inte någon smak sak vad som bedöms som övertygande argument. Ett gott resone-mang är motsägelsefritt, följdriktigt (de slutsatser som dras följer av premisserna). Ett gott resonemang utgår från kunskap, förmedlad av goda källor. Källornas kvalitet är en avgörande faktor. Trosvittnesbörd är generellt mindre pålitliga källor än historiska och vetenskapliga verk. Mediala budskap är inte tillförlitliga beskrivningar av verkligheten, vilket är en på erfarenhet grundad insikt.

Enligt min mening är det en god idé att försöka förena öppenhet och kritik. Kritisk granskning av utsagor är den metod som finns, om man vill försöka bestämma sanningsvärdet. Den kritiska tanken är, menar jag, sanningssökandets främsta instrument.

Jag har skrivit det förr, och jag gör det än en gång: Det är ofta bra att ställa frågan "Finns det tillräckliga skäl tro att detta är sant?". Med den frågan i sinnet har man intagit en allvarlig attityd, och det är en god utgångspunkt.

Werner Aspenström:

Gustav Mahler, tonsättaren, hade ett avtal med sin hustru om att den åsikt eller "sanning" han hävdade ena dagen skulle han inte behöva hålla fast vid dagen efter, han skulle ha rätt att tycka tvärtom. Ett bra avtal, förutsatt att det var ömsesidigt och gav även fru Mahler rätt att leva och tala motsägelsefullt.

Ordet "sanning" är så suddigt och retoriskt belastat att man helst undviker det. I vardagliga och praktiska sammanhang kan det med fördel undvaras, det borde begränsas till att gälla utsagor. Ett påstående kan vara sant i betydelsen obestriddligt, men samma adjektiv tillgriper vi ofta om en känsla, som vi uppfattar som äkta och uppriktig. Till och med om en religiös tro säger vi att den är sann, om vår egen då. Hedningarnas tro är inte bara olik vår, den är osann.

Skulle jag åka tåg från Stockholm, där jag själv bor, till Karlstad, där Sökaren har sin redaktion, och hade att välja mellan att sitta ensam i en kupé mitt emot en pratsjuk sanningsinnehavare, en kolportör av något evigt budskap, och en pratglad storljugare, skulle jag föredra den senare, ja vilken som helst fabelmakare skulle jag trivas bättre med än med en rättrogen predikare.

Det här enkätsvaret skriver jag på själva påskdagen. I kyrkorna har man predikat över en text ur Johannes-evangeliet, de tio första verserna i tjugonde kapitlet. Det är i det stycket det berättas om hur Maria från Magdala kom till graven och fann stenen bortvält. Hon skyndade sig att underätta Simon Petrus och Johannes, som genast sprang dit, Johannes, "den lärjunge som Jesus älskade", sprang fortast och kom först fram. Det kapitlet är i sin helhet ett av nya testamentets märkligaste. Dogmen om uppståndelsen är kanske för en utomstående den mest utmanande i kristendomen. Den händelsen, det miraklet är brännpunkten, brytpunkten. I det tjugonde kapitlet formuleras och åskådliggörs tydligare än någon annanstans konflikten mellan tro och vetande, den som fortfarande sys-selsätter oss och med jämna mellanrum hettar till, tiden och kulturdebatten bör väl snart vara mogen för en ny Hedenius. Tjugonde kapitlet demonstrerar för oss två motsatta förhållningssätt, två synsätt, det villkorlösa och det villkorliga, som präglat vår västerländska kultur intill denna dag, ja man tycker sig se groddarna till de

två ortodoxier, de två påvedömen som skulle växa fram, först kristendomens och sedan rationalismens, naturvetenskapens, just nu är det väl den sistnämnda som dominerar.

Tomas uppträder som en modern, ifrågasättande vetenskapsman, som inte nöjer sig med allmänna påståenden eller inre, subjektiva övertygelser. För att godta något som verkligt vill han se det med egna ögon, beröra det med egna fingrar, helst registrera det med hjälp av objektiva instrument. Det sista var ju inte möjligt för Tomas, miraklet kunde inte heller experimentellt upprepas, något som vetenskapsmannen kräver för att hålla något för sant. Jesus villför den klen-trognes önskan: stick in fingret i mina sår och känn! Man anar en lätt ironi bakom den inbjudan: ni är ju såna, ni nöjer er inte med mindre, varsågod, men "saliga äro de som icke se och dock tro".

Tvivlaren lät sig den gången övertygas. 1986 års ortodoxa tvivlare låter sig i sin tur inte övertygas av den gamla historien om Tomas. Tomas hade tyvärr inte tillgång till kamera eller bandspelare, han efterlämnade inga autentiska, fysiska bevis.

Om man nu varken är bekännande kristen eller bekännande förnekare, vad säger mig de tio verserna, har de något att ge mig? Ja, rätt mycket. Det de har att ge har inget att skaffa med den primära frågan om det finns en Gud som skapat världen och människorna eller om det tvärtom är människorna som skapat sig gudar och dik-tat sig gudsord, inte heller med den sekundära frågan om Jesus funnits, om han gravlagts och uppstått och visat sig för lärjungarna några gånger innan han for upp till sin far i himlen. Det som berör mig i det bibelställe det i dag har predikats över är bilden av de två männen som kapplöper till den tomma graven. De tillhörde en vid den tidpunkten hårt trängd grupp med en mycket osäker framtid, de hade nyss mist sin ledare och lärare, sitt centrum. Det heter längre fram i kapitlet att de på aftonen samma dag av fruktan för judarna samlades inom stängda dörrar. Hur tydligt ser man inte de två männen springa där det fortaste de kan, så att dammet ryker om fötterna, ängsliga, ivriga, andfådda!

Sanningen, det pampiga ordet, lägger jag åt sidan. Det som griper mig är vägens ångslan och iver, kursivera gärna det ordet, människans iver.

Tidig höst

Krister Ljunggren. Hft. 158 s. 85:-
Boken fångslar läsaren som helt lever sig in i den MS-sjuks situation och hur familjen och nära vänner reagerar och påverkas av det handikapp som följer.

Från andra sidan

George G. Ritchie, Pocket 45:-
En berättelse som ger några av de mest hoppfulla beskrivningar av livet bortom döden som förts fram under vårt århundrade.

Enhet är Gud

Ur tal av Sri Sathya Sai Baba 148:-
Inb. 150 s. Luftigt tryckt
Några kapitel: Enhet är Gud. Renhet är Upplysning. Gud är En. Skapelsen är En i det Enda. Människan är En i det Enda. Religionen är En. Kropp, sinne och sinnen tjänar det Enda. Samhället är ett mångfaldigande av det Enda. Andlig disciplin leder till Den Ende. Lyckan finns hos Den Ende. Undervisning leder Till Den Ende.

Hälsa genom Guds apotek

Maria Treben Hft. A4 119:-
Praktisk handbok i örtmedicin. Impo-nerande resultat! Detaljerade anvisningar för behandling av en lång rad sjukdomar, även de allvarligaste.

Människans aura

Ett litet häfte 20:-
Auran och dess meningsfulla färgskiftningar kan nu delvis fotograferas. Men, ännu viktigare — du kan lära dig att påverka auras färger och energinivåer för att hela, välsigna och uppfylla livets olika behov på jorden.

Den hemliga läran, Del I

H. P. Blavatsky Hft. OBS! 714 s. 145:-
Sammanfattning av Vetenskap, Religion och filosofi.
"Det gives ingen religion högre än sanningen."
"Detta arbete tillägnas alla sanna teosofer i alla länder och av alla raser, ty de hava framkallat det och för dem har det blivit upptecknat."

Den hemliga läran, Del II

H. P. Blavatsky Hft. OBS! 872 s. 145:-
Innehåller bl a:
Världsreligionernas urgamla symbolik. Vetenskapen jämförd med den hemliga läran. Fossila lämningar av människan och den människoliknande apan. Jättar, förgångna civilisationer och sjunkna kontinenter spårade i historien.

Utan kostnad följer namn- och sakregister med till andra upplagan!!!

Vid gränsen till det okända

Modern parapsykologi
Obrad Dončić Hft 218 s. 75:-
Ur bokens kapitelrubriker:
Telepati. Clairvoyans. Prekognition. Psykometri. Psykokinesi. Psi hos djur och växter. Drömmar, hypnos, meditation. Ut-ur-kroppen-upplevelser. Reinkarnation. Spöken, uppenbarelser, poltergeist och automatisk skrift. Medier, Psykisk healing. Är det möjligt att överleva döden?

Hur människoöden tvinnas

Oscar Busch Hft. 120 s. 65:-
Ständigt diskuteras livets och dödens gåta, men ingen tycker sig få nöjaktigt svar. Dock, alltför börjar kunna tänka sig möjligheten att livet fortsätter bortom graven — såsom man ock trott i forntiden. Vad möter oss då, där i "skuggornas land"? Det är en berättelse som meddelats genom en som hade "gåvan", som kunde ta emot, varom den här boken handlar.

Kärlek är att släppa rädslan

Gerald Jampolsky Hft. 122 s. 88:-
Gerald G. Jampolsky är psykiater som undervisat vid Kaliforniens medicinska center i San Francisco. Han är även grundare av och nu rådgivare till "the Center for Attitudinal Healing". Centret arbetar med barn i åldern mellan fem och fjorton, som alla har livshotande sjukdomar. Man stöttar varandra för att övervinna rädsla och dödsångest.

Gengångare på Sjöberga

Bror Karlsson Hft. c:a 250 s. 128:-
Boken har många "ansikten". Det är en rysare med många mord i förgångnen tid, med en gengångare som vaktar sitt sista offer ända in i nutid på Sjöberga. På Tranbygge, en granngård till Sjöberga, visar sig "Vita frun" och försöker visa sina nutida efterlevande hur de skall hitta dolda gömslen från 1700-talets början.

Tror Du på ett liv i någon form efter döden så berättar författaren sina egna upplevelser samt vad synska personer ser vid barndop, nattvard och jordfästningsakten i kyrkan.

På dessa fakta har författaren byggt en roman som även innehåller kärlek "sol och vår", med de båda gårdarna och socknens kyrkogård i händelsernas centrum.

Läser Du boken med eftertanke ger den Dig många lärorika glimtar från den värld vi alla skall till en gång.

Om inte, så är det en ovanlig rysare Du har i Din hand!!!

Utkommer okt. - nov.

Möten med vålnader

Andrew MacKenzie Inb. 288 s. 139:-
Finns det verkligen vålnader? Människorna i denna bok trodde absolut inte att spöken fanns — förrän de själva utsattes för övernaturliga fenomen.

De har inte lyckats få någon naturlig förklaring på det de varit med om, trots att de vänt sig till "The Society for Psychical Research" i London, där man kopplat in en rad experter för att försöka lösa gåtorna.

FÖRLAGET
MOT LJUSET

Box 28, S-197 00 Bro
Sverige. Tel. 0758-475 08
Bror Karlsson
Pg nr: 68 04 81-9. Bg nr: 165-1751
Vid förskottslämnad, portofritt!
Per postförskott avgift 30:-.
Föreningar får rabatt!

Vidga ditt medvetande

R. Targ & K. Harary Inb. 314 s. 138:-
Vidga ditt medvetande vänder helt upp och ned på våra stereotypa föreställningar om parapsykologi. När vi läst boken börjar vi förstå att det inte finns något onormalt eller ens ovanligt i att fungera parapsykiskt. Den parapsykiska förmågan är tvärtom en guldgruva som låter oss överskrida de gängse gränserna för tid, rum och sinneserfarenheter. En fascinerande värld öppnar sig!

Medvetandet och döden

En antologi om nära-döden-fenomen och utomkroppsliga upplevelser
Red. Kersti Wistrand och Jan Pilotti Hft. 275 sid. 110:-
Det finns människor som varit döende och som för några ögonblick upplevt hur de glidit över gränsen mellan liv och död. Deras erfarenheter har gett dem en helt förändrad syn på tillvaron.

Vi upplevde döden

Michael B. Sabom Inb. 260 s. 154:-
Denna bok undersöker nära ett hundra upplevelser, märkligt samstämmiga och oväntat positiva:

- * man ser sin kropp uppifrån och blir vittne till sin egen återupplivning
- * man har en överväldigande känsla av frid, lycka och klarsyn
- * man känner sig förflyttad till en "paradisisk" värld och möter en kärleksfull gestalt
- * efteråt har man förlorat sin dödsrädsla.

Om Guds dyrkan och kärleken till Gud

Emanuel Swedenborg Inb. 260 s. 65:-
"Detta är av alla Swedenborgs verk det enda, vari skönhets-elementet, såsom sådant, överväger; det är skrivet, icke blott med en glänsande och klangfull latin, utan framförallt med en poetisk inspiration, som, på ett dussin skalter fördelad, vore tillräcklig att fästa dem på Diktens himmel såsom stjärnor av första storleken."

Atterbom

Himmel och helvete

Emanuel Swedenborg Hft. 455 s. 70:-
Underrubrik: Om himmelen och dess underbara ting och om helvetet på grund av vad som blivit hört och sett. Böckerna tryckta 1933 och något lagerskadade.

Originalen till detta Swedenborgs verk trycktes i London 1758 och är översatt till många språk, även japanska, arabiska och hindi. Den nya översättningen på svenska, som är stereotyperad och redan utkommit i tio tusen exemplar, utgår nu, 1933, i två-tusen ex.

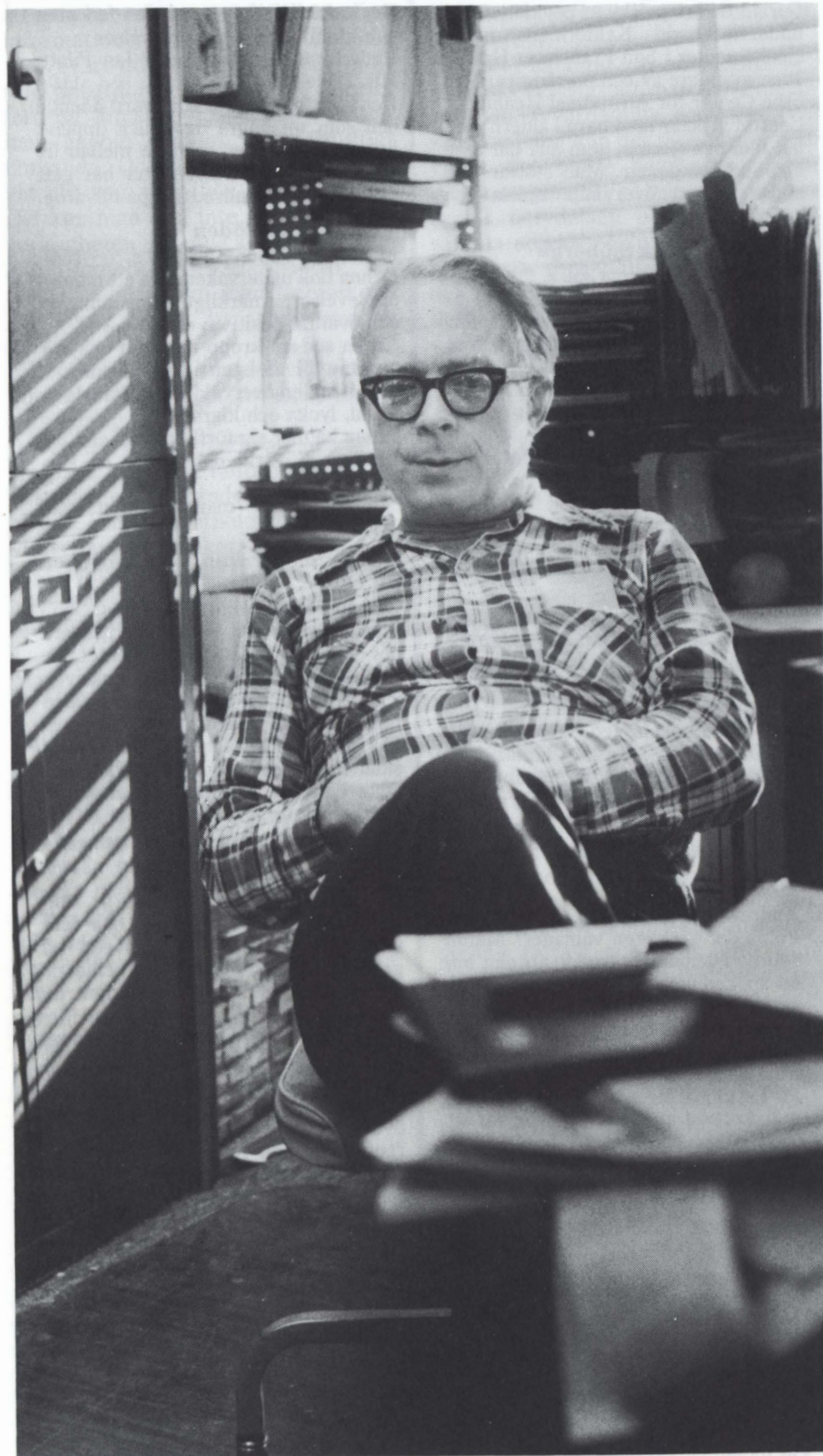
Att detta verk här hemma vunnit så betydande spridning är uppenbarligen därför, att man finner sig behöva ljus över evighetens värld, ej mindre än över tiden. Det förra ljuset skall ock låta den senare världen framstå i ny dager.

Den sanna Kristna religionen

Hela läran om Gud för den nya kyrkan Emanuel Swedenborg Hft. 946 s. 70:-
Tryckt 1935. Böckerna något lagerskadade! Författarnamnet är väl nog för att presentera boken?

Bertil Falk:

Vi kan ändra på framtiden

Edward Cornish på kontoret för World Future Society i Bethesda, Maryland. Foto Cecilia Falk.

I delstaten Marylands Bethesda, en förort till USAs huvudstad Washington, D. C., ligger organisationen World Future Society (Sällskapet världens framtid). Sökaren har träffat dess grundare Edward Cornish. WFS ger ut tidskriften The Futurist. Man har 25.000 medlemmar.

Bertil Falk: Varför startade ni detta sällskap?

Edward Cornish: Min bakgrund är den att jag skrev om vetenskap. Jag fann som vetenskaplig journalist att i takt med att vetenskapen gör nya upptäckter, så förändras människornas liv. Ingen verkade bry sig om att skaffa sig en helhetsbild av vad som hände. Jag kom då att intressera mig för möjligheten att bilda en grupp som kunde ägna sitt intresse åt mänsklighetens framtid. Som journalist såg jag det som en stor grej.

Jag fick igång organisationen 1966. Det var mycket svårt att finna andra människor som var villiga att göra samma sak. En massa folk var intresserade av framtiden, men mycket få personer var villiga att verkligen arbeta för att skapa en organisation. Till sist fick jag tag i ett par lämpliga personer, som var villiga att arbeta.

I början var allt baserat på frivillighet. Nu har vi tolv anställda här på kontoret. Sällskapet finansieras främst via medlemsavgifter och prenumerationer. Vi ger också ut böcker och organiserar möten.

Bertil Falk: Sysslar ni med trender och trendextrapolering? Jag menar, tar ni tendenser ur det förflutna till nuet och försöker följa dem in i framtiden? Och i så fall, intresserar ni er för hur man ska kunna förhindra oönskade trender att fortsätta in i framtiden?

Edward Cornish: (Skrattar.) Först så ser vi på trender för att få klart för oss var vi befinner oss. Vi ser inte framtiden som något fixerat och fastställt. Uppgiften är inte att förutsäga framtiden och vad den har i sitt sköte, utan snarare att se på de möjligheter som framtiden bjuder, så att vi själva kan välja hur vi vill ha vår framtid.

Bertil Falk: Om man ser att en trend går i en viss riktning och har en känsla av att den hellre borde gå i en annan riktning, kan man då sätta upp mål som ligger i önskvärd riktning och sedan försöka att...

Edward Cornish: Exakt! Exakt! Och detta är mycket svårt för många människor att förstå. De tror att framtiden ligger i att man förutsäger saker och ting. Att man säger, så och så kommer det att bli. Jag upprepar om och om igen att det inte alls är det som vi sysslar med här. Vi försöker att hjälpa folk att skapa sig en bättre framtid genom att se vilka saker som kan hända.

Bertil Falk: Anser ni att det här behövs ett nytt sätt att tänka bland människorna?

Edward Cornish: Absolut!

Bertil Falk: Kan ni utveckla det?

Edward Cornish: Först och främst gäller det uppfattningen om framtiden att vi verkligen har möjlighet att kontrollera vår egen framtid. Det är inte naturligt för de flesta människor att tänka i sådana banor. De flesta tycks tro att vi inte kan göra något åt framtiden. Framtiden ligger utanför deras kontroll. Jag anser att det är helt klart att människor har en oerhörd förmåga att kontrollera framtiden. Vi kan göra alla möjliga saker, bra och dåliga.

Bertil Falk: Har ni något exempel på att vi ändrat oss eller ändrat en trend i något avseende?

Edward Cornish: Det finns massor av exempel. Jag har just skrivit en tidningsspalt om vad som händer med handikappade, där för övrigt Sverige varit en av de stora pionjärnationerna. Ni ligger tio år före oss, kanske mer. Det gäller tex möbler och redskap, hjälpmedel för handikappade.

Här finns en möjlighet att ge allt fler människor som är blinda förmågan att se, folk som är döva förmågan att höra och folk som är förlamade förmågan att gå. Det händer nu. För tio år sedan höll jag i Las Vegas ett föredrag inför en grupp döva. Allt jag sa måste översättas till teckenspråket. De var inte längre avstängda från omvärlden. Via teckenspråket överbryggades deras begränsning.

Och nu gör den moderna datateknologin det möjligt för dem att inlemmas i den mänskliga gemenskapen. En döv person kan i dag delta i en konferens via en dator kopplad till telefonnätet, med folk i Sverige och över hela världen. Utan att någon behöver veta att han är döv.

Bertil Falk: Men det är dyrt.

Edward Cornish: I dag, ja, men kostnaden sjunker, och de döva lär sig hur de ska använda datorerna. Även om man är så genomhandikappad fysiskt att man knappt kan röra en muskel, så kan man ändå delta i en sådan datorkonferens. Kan man bara röra ett ögonbryn, så fångar datorn upp den signalen och man kan kommunicera.

Ett annat exempel är krig. Många tror att krig är något oundvikligt. Det tror jag inte alls på. Det finns möjligheter att skapa en fredlig värld. Det är inte lätt. Jag tror inte att vi lyckas eliminera kriget inom 20 år. Men kanske om 50 år. Eller 100 år. Kärnvapenkriget är troligen lättare att eliminera än de många småkrigen.

Bertil Falk: För att småkrig kan startas utan att man riskerar att förstöra hela jorden eller...?

Edward Cornish: Jag tror att det är lättare att övervaka världen, medan det är mycket svårt att förhindra små terroristaktiviteter.

Bertil Falk: Anser ni att alla dessa saker som vi kan ändra när det gäller framtiden äger tillämpning på alla tänkbara nivåer — jag menar på det personliga, individuella planet lika väl som på det nationella och det globala planet?

Edward Cornish: Självfallet!

Bertil Falk: Bör vi ha en plan?

Edward Cornish: Jodå, men man ska vara försiktig. Jag är mycket skeptisk mot tanken på någon superplan (masterplan).

Bertil Falk: Ni menar att det måste finnas spelrum för improvisationer?

Edward Cornish: Ja!

Bertil Falk: Om man har en plan och något oväntat inträffar, så ska man alltså kunna frångå planen?

Edward Cornish: Det är en sida av saken, men också det att det inte bör finnas en masterplan för varje individ. Jag menar att man inte kan få en sådan plan att fungera effektivt. Om man inte har diktatur. Låt oss anta att någon kommer in här i rummet med en plan för hela mänskligheten. Följ den här planen och ni ska bli lyckliga! Kanske mannen har rätt. Han har en fungerande plan. Vad händer? Ingen följer den. Ingen accepterar den. Så den är inte bra.

Bertil Falk: Vad ska vi ha i stället? Vi kan inte fortsätta som vi gjort, och vi bör inte ha en superplan.

Edward Cornish: Vi planerar själva i vår egenskap av individer. Vi planerar som organisationer. Vi planerar som nationer, och vi planerar som en värld. Intelsat, världspostföreningen, Förenta nationerna, alla dessa representerar försök att samordna aktiviteter, och sådana försök kommer att fortsätta.

Bertil Falk: Teilhard de Chardin och Shri Aurobindo hade bl a känslan att det nät av kommunikationer som växer fram skapar en sorts övermänskligt sinne.

Edward Cornish: Det gör det. Jag håller med om det. I det väsentligaste tror jag att mänskligheten nu knyts ihop. Den fragmenterades för två miljoner år sedan, men nu håller den på

att komma samman igen.

Bertil Falk: Biologiskt?

Edward Cornish: Kanske. Kommunikationerna för mänskligheten samman, så att folk nu börjar känna sig som medborgare i ett enda världssystem. Jag tror att det är en oundviklig process. Om det inträffar något som håller människorna isär, så kommer det att förstöra kommunikationssystemet. Moderna kommunikationer är utomordentligt mäktiga när det gäller att förena folk, och jag tror att de totalitära staterna, som Sovjetunionen, i dag står inför otroliga svårigheter när det gäller att hålla idéer borta från medborgarna.

I dag kan man ha en liten bandspelare. Jag hade en sovjetisk grabb här på kontoret för något år sedan. Han simmade över Kaspiska havet och kom ut ur Sovjet på så sätt. Han berättade för mig att den underjordiska litteraturen produceras i alla tänkbara former, bland annat med hjälp av små bandspelare.

Videomaskinen är också mycket mäktig.

Bertil Falk: På vad sätt?

En av våra indiska medlemmar i Bombay har berättat att folk skaffar sig videomaskiner och sedan visar filmer i hemmen för folk mot betalning. Folk kommer lite mer och mer i kontakt med världen. Detta skapar problem och innebär offer, till exempel vad beträffar språk. Folk vill behålla sitt språk. Men många språk kommer att gå förlorade i den utveckling vi nu har. Låt mig ta franska Kanada. Hade vi inte masskommunikationer, skulle franskanadensarna kunna behålla sin franska identitet. Nu går franskan tillbaka i en sjö av engelska.

Men jag tror inte det är påbudet av Gud att engelska ska vara världsspråket 200 år från nu. Jag tror det kommer att ske en hel massa förändringar. Datorn kommer kanske att påverka våra språk i avgörande grad. Det gör datorerna redan. Egendommiga ord slinker in i engelska språket via dem. Även om engelskan stormar fram på bekostnad av andra språk, så kan något inträffa som bromsar upp denna frammarsch. Det kan inträffa något politiskt, som vi idag inte vet något om, till exempel.

Bertil Falk: Vi tycks vara på väg mot en global enhetskultur. Folk ser samma filmer och TV-serier över hela världen. Vad händer då med alla små kulturer som ger färg åt helheten och tillvaron...?

Edward Cornish: Jag är rädd för att vi här kommer att förlora många saker som vi vill behålla.

Bertil Falk: Kommer människor som tillhör den nya, globala kulturen att

Forts. på sidan 19

I mognadens dal

Av Birgitta Fries-Ossiann

Vid läsningen av några rader av Harry Martinson, där han vänder sig mot den livsfientliga världsåskådning han tycker sig finna hos Jean-Paul Sartre, kom jag att tänka på det kusliga intryck som Sartres helvetesfantasi "Stängda dörrar" en gång gjorde också på mig. De fördömda var fångna i sina egna tankar och passioner — i en evig kretsgång utan hopp. Jag reagerade våldsamt mot den beklämmande tröstlösheten. Detta var inte en sann bild av livet, tyckte jag, denna meningslöshet, intighet. Där fanns inget hopp — det var en värld utan nåd. Dörren som öppnades i de fördömdas fångelse, var en dörr mot intet — mot en gapande svart tomhet.

I stället såg jag — och ser alltjämt — en annan livsbild. Ur det djupaste mörker kan en strimma ljus födas — en dröm, en förväntan, en kraft att utvärda även den ohyggligaste verklighet. Ur död åter liv — skapelsens innersta lag. I sina skildringar av koncentrationslägrens fasor vittnar Viktor Frankl om denna andens lyskraft i människans väsen — en kraft som kan bryta igenom det yttersta mörkret. Det är nästan ofattbart att själen kan blomma även i en sådan värld. Det är ett under!

Samma gripenhet inför andens ljus tonar emot oss hos Johannes Edfelt (i hans dikt "Se människan!").

— — —
Ändå bär du ett sådant skimmer
vid din förmörkelses yttersta rand
— att den som bländad det förnim-
mer,
döljer sitt ansikte i sin hand.

— — —
Hur fjärran är vi inte här från Sartres döda, instängda värld!

Men nu åter till Harry Martinson, som kom minnet av "Stängda dörrar" att leva upp inom mig. Hans syn på Sartres svarta filosofi mötte mig genom citat i Thure Stenströms bok "Existentialismen i Sverige", kapitlet "Övergivenhetens lära". Martin-

son ser Sartres syn som en kontrast till österländsk levnadsvisdom och finner "Sartres ångestinjagande gastgreppskonst närmast vidrig. Sartre har inte insett, aldrig förstått, att varje mänska måste bära sin största hopplöshet tyst inom sig själv till dess den löses upp i sin motsats, blir frid."

Även döden måste accepteras. Martinson:

"Varför då inte acceptera den med frid? Vad ligger det för hopplöst i att dö så länge vi inte vet att det är hopplöst att dö, så länge vi alls inget känner om medvetandets natur. Vi vet ännu alls ingenting om universums djupare kommunikationshemligheter. Det kan komma tider då det visar sig att döden överhuvud inte är ett förhärskande axiom, men att det finns en varats princip genom vilken döden upphäves. Detta är metafysik, men en den öppna frågans och förväntningarnas metafysik. För Sartre existerar ingen förväntan, emedan det för honom inte existerar något att förvänta."

Martinson betonar, att förhoppningar, förväntningar, drömmar inte får föraktas. De har förmåga att omforma verkligheten. Han skriver:

"Är föreställningssinnet drömskt blir verkligheten färgad därav, är det krasst blir den karg, och är föreställningssinnet betingat av benägenheten att längta blir verkligheten en bana där det ibland också går drömtåg. - - - Människan är skyldig sig själv glädjen, inte ångesten eller sorgen. - - - Det kosmiskt ljusa, solbesjälade har nästan genomgående fått stå utan uppvaktande genier. - - - Det finns ett stort kosmiskt solarv som aldrig har tagits upp och förvaltats. - - - Den största försummelsen: att man inte ärat solens vara med den goda viljans allt övertygande tolkning och konstverk."

Detta kosmiska solarv, om än ofta försummat, har ändå prisats av flera stora andar. Så ristar farao Achnaton

i klippväggen sin hyllning till solguden Aton:

"Ehuru du är fjärran är dina strålar på jorden.

Ehuru du är i höjden är dina fotspår dagen."

I sin diktsamling "Passad" hyllar Martinson detta kosmiska solarv — människans yppersta arvedel. "Li Kan talar under trädet" om lugnet, enkelheten, skönheten, som har solens lyskraft — om poesins värld, drömmens värld — en själens rastplats på vår ensamma ökenvandring.

"Sanningen är i solen, inte i de tillfälliga stormarna.

Sanningen inträder i sinnena när sinnesändringen sker, den dag då människan fattar solens självklarhet som uppenbarelse, inte som en slentrianens lampa över struntsjälur och struntbegär.

Sanningen är den goda viljan att i besinning vaka och vara."

Bortom allt i en djupare dimension försvinner det mänskligt särskiljande — ett under "värt ett själens jubel".

"Att både de lögnaktiga och de sanningensliga

kunna förenas i sin kärlek till konsten och skönheten

är ett märkligt förhållande värt ett själens jubel.

Där är de varken bortom eller hitom

det godas dal eller det ondas berg, men mötas mitt i kalken av all blomstrings Gud i liljans dal."

I "Tankar under ett svårt oväder" hyllar Martinson "det förfinades lugn" — enkelheten, skönheten som förutsättning för sann mäsklighet — en mognadens frukt.

"Med åren förstår du det förfinades lugn,

den moraliska symbolen i källans lugna måne, eller det

efter åratals försök fångade luftskimret på en bambugren.

— — —

Där ingen lugn tanke uppstår, där uppstår inte heller någon mäsklighet.

Där ingen estet lever utformas inte heller någon nyanserad mening om människovärdet."

Mina tankar går osökt till Hans Larsson, som betydde mycket för mig i min ungdom, och gör det än. Där finns en stillnad visdom lik "Li Kans". Han talar om "hemliga tillflyktsorter, rum av stillhet, som mängden icke anar", om de tillstånd där den stora stillheten bor, bortom stormarnas land och dit endast få kommer igenom. I den stora ron utplånas det mänskligt särskiljande — "där ute mötas de troende med de arga kättarna". Inte i stormen utan i "ljudet av en sakta susning" kom Herrens röst till profeten Elia på Guds berg Horeb.

Endast då sinnets upprörda vågor stillnar kan anden förnimmas — intuitionens livsluft anas. Konsten kan hjälpa oss nå den fruktbara stillheten, bli livgivare — göra oss medvetna om

en högre verklighet dold på djupet i våra sinnens värld. Vår syn blir visionär och vi finner med Martinson "att verklighetens väsen tonar som aningsrusningar upp ur tingen". Vi blir lyhörda och i inre mening seende.

Försjunkar vi i naturen, i dikt, i målarkonst — så blir en plötslig glimt av tidlöshet vår. Den danske målaren Hammershøis rofulla, intima interiörer och stämningslandskap verkar befriande, liksom Kröyers havsmålningar som "Sommeraften på Skagen Sönderstrand" — två ensamma vandrare, försvinnande små mot vidder av hav och sand, ett stort lugn och en sinnets befrielse just i tomheten; havsrymden öppnar det inre ögat för nya syner. I samma gripenhet har jag vid flera tillfällen stannat i andakt inför Jan Vermeers rogivande interiörer — lugn, frid och just i detta lugn djup och höjd.

Konsten kan liksom höja oss över våra villkor i sinnenas värld — ge oss en rastplats — en lugn helhetssyn. Men Sartres svarta helvetesmål-

ningar har ingen befriande verkan.

Det är i den meditativa stillheten och paradoxalt nog även i det yttersta mörkret, i tomheten som människan kan sträcka sig mot ljuset. Oanade möjligheter finns för anden inom oss.

Martinson vet att tomheten även kan kväva som öknen, bli till en instängdhet i det egna jaget — Sartres stängda dörrar. Men befrielse finns. Tyst inom oss måste vi vårda "den goda viljan att i besinning vaka och vara" tills hopplösheten "löses upp i sin motsats, blir frid". Det finns något att förvänta — ett drömmarnas rike. Han ber sin *Fader vår*:

"Fräls mig från tomheten, från instängdheten i mig själv.

Giv mig min dagliga önskan, min dagliga lust.

Tillkomme mina drömmarnas rike.

Och förlåt öknen inom mig, döden inom mig

och alla saltstoder, som kantar min dags vägar."

P. S. Krøyer: Sommaraften på Skagen Sönderstrand (1893).

En mystikers vision

"Jag är icke sökaren, mer: det sökta" är ord på försättsbladet till "Det bortvända ansiktet", diktsamling av Anders Apelqvist (Tiden 1964). I mystiskt inträngande söker diktaren-tänkaren sig själv, lösningen på sitt väsens gåta, vad "jag" är. Kanske finns också i svaret, om det nås, hela tillvarons gåta avslöjad. Mystiker har annat det så.

Världen ligger framför oss, gåtfull, fasansfull. Oberörd, med främlingsögon iakttar Anders Apelqvist dess väsen.

Värld, du drar förbi
en tavla, en bild.
Aldrig ägde du mig,
aldrig blev jag din.
Ett rådjur var jag,
som flydde ur din skog.

Overksam och utanförstående ser han hur världens (skenbara) mångfald glider förbi; men han ser också allt förvandlat "till ett enda ljus". Ja, allt är ett, "ett enda hav".

Fastän alienerad inser han: "Blott som delaktig är jag till". Endast genom att anamma "livets dyning" lever jag. Världen kräver mitt deltagande; sådan är regeln som gäller för de levande. "Sjunken i mitt väsens flod" anammar jag världen.

Det mänskliga väsendet har ett djup, som inte är känt:

Dina handlingar är inte dina.
De tillhör det okända djupet i dig.
De lever sitt eget liv,
kommer till dig som fåglar,
söker i dig en mark att födas i.

Alltså: Ur djupet framväller det som är du. Ur mystisk källa stiger din personlighet. Du kan inte värja dig, du måste acceptera.

Ditt sanna väsen är botten:

Bara det yttre skall dömas,
svepningen kring dig,
din vilja, ditt hopp . . .
Bara det yttre,
det som inte är du
skall dömas, hörhånas, förnekas . . .
Du själv,
det sanna och det enda,
är bortom alla domslut,
står utanför tid och rum.

Så: Dina handlingar, goda som dåliga, dina känslor, planer, ideal — inget av detta är du. Det är bara tillfälliga, ytliga krusningar i det som är ditt verkliga jag. Inget klander, och heller inget beröm, träffar kärnan i ditt väsen, det som *verkligt* är du.

Medvetandet, eller den universella intelligensen, är ditt och allting annat *verkliga väsen*.

Men Apelqvist beundrar inte detta oerhörda, som genomtränger allt. "Som ogräs sprider sig medvetandet", främmande, fientligt, doliskt . . .

Medvetandet är gott och ont. Där föds alla gärningar och ogärningar som funnits, finns och skall finnas.

Det är en dyster ton i många av Apelqvists dikter, såsom i denna om återfödelsestanken:

Du som föds på nytt på nytt
i tidens växlande gestalter,
som blott i döden vilar
tills dagen åter kallar,
din är all den plåga
världen rymmer.

Någonstans på resan
genom rummets tusen födslar
väntar dig ett kors att bära,
ett smärtans rop ur sargad strupe.
Hur skönt för den som trosvisst
kunde säga: döden är evig.

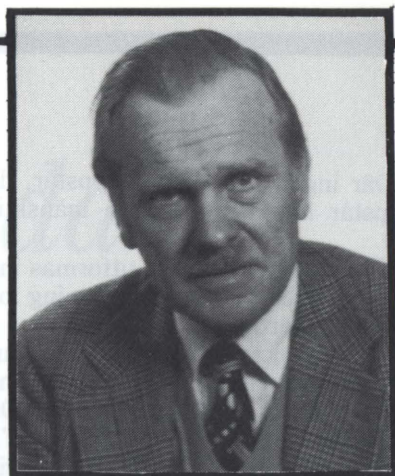
Men ibland lyser ett ljus, som en möjlighet:

Sovande
i livets famn,
slumrande djupt
i det timligas natt
väcker dig döden,
men så tyst,
så stilla
att du ingenting märker
förrän det redan är dag.

Det skimrar ofta av sanning i Anders Apelqvists ord, även om ljusets och glädjens möjlighet hela tiden följs av en bister grimas.

Samlingen "Det bortvända ansiktet" bör — för helhetens och för enstaka dikters skull — vara värd ett bättre öde än glömskan.

Efter tre diktsamlingar sänkte An-

Anders Apelqvist

ders Apelqvist allt mer sin tanke i tillvarons djup. Han gick därvid ifrån den poetiska formen för att mer rättframt beskriva sin vision av verkligheten. Det ledde till nedsatt litterär kvalitet och utgivning på eget förlag.

"Den universella intelligensen" (1970) är fortfarande till formen ett slags lyrik, fastän det inte är lyriska kvaliteter som författaren velat framhäva, utan egenartade tankar, mystiska aningar, som han ganska konstlöst nedtecknat.

Öppna dig
för Den Universella Intelligensen,
som den växer i dig.
Träd tillbaka
och låt dess linje
utan början, utan slut
tränga fram.
Var som blomman, öppna din kalk
för den doft som är Den Universella Intelligensen.

Mer fascinerande är "Den kosmiska evolutionsläran" (1974) med dels ren prosa, dels lyriska stycken. Lyriken är den uttrycksform som passar Apelqvist bäst. Ändå presenterar han här i en prosaframställning en ganska fantastisk verklighetsvision.

Det finns ingen *personlig, individuell* intelligens — annat än som illusion — förklarar han. Vad som finns är en opersonlig intelligens, vilken som ett medvetandeflöde strömmar genom mänskligheten och allt annat levande som saven i ett träds grenar. Denna universella intelligens, denna universella ande, uttrycker sig i alla de myriader väsen som existerar.

Vi är alla delar av detta *enda* som finns. Upplevelsen av individualitet, av att vara en annan än de andra "är och förblir en illusion utan vilken all Rörelse skulle avstanna och evolutionsprocessen upphöra". Illusionen att varelserna har en individuell intelligens är förutsättningen för all rörelse. "Endast med hjälp av *bedrägerier*, sinnesvillor, vanföreställningar fortskrider Rörelsen på sin hänsynslösa, blodiga väg mot det förborgade målet."

Det är Den Universella Anden i oss

som är vårt verkliga väsen. Så, "det är inte individen som skjuter, mördar, skövlar, plundrar — det är Den Universella Anden som håller i avtryckaren, bränner på bål, förhärjar, skövlar, våldtar — allt med ett enda mål i sikte: sitt eget kosmiska väsens Utveckling".

Krigen är blodiga tragedier endast ur de illusoriska individuella medvetandenas synpunkt. Ur kosmisk synpunkt existerar inga blodiga krig, inga individuella katastrofer, utan endast likgiltiga, kalla rörelser hos Den Universella Intelligensen, vars väsen framträder svept i materiens klädnad, i myriader former och vars medvetande uttrycker sig i arkitekturen, konsten, dikten, matematiken och allt annat som är mänsklig kultur och okultur. Hitler är ett uttryck för den universella intelligensen, likaväl som de stora filantroperna, konstnärerna och vetenskapsmännen.

För den universella intelligensen är allt gott, även det som för det individuella medvetandet ter sig som det högsta onda. Blodiga krig, naturkatastrofer, sjukdomar och död är för den universella intelligensen det högsta goda i det att det bidrar till Andens/världens gradvisa utveckling. Allt är rörelser i den universella andens väsen, vilket inte tar någon skada, aldrig dör, utan bara utbreder sig mer och mer.

Världens mångfald finns endast som synvilla. I verkligheten existerar *ett* väsen. Alla motsättningar mellan individer, grupper, nationer är illusioner, rörelser inom det enda väsendets medvetande.

Tanken att allt är *ett* tar Apelqvist som utgångspunkt för filosoferande om samhällen och stater:

När utvecklingen går framåt, går den mot större enhet, förenar i sig alla motsatser. Vi får till slut en enhetskultur, och en världsstat. Men när utvecklingen går bakåt, upplöser den all enhet och skapar splittring. En sådan bakåtgående utveckling är onaturlig och upphäver till sist sig själv.

I lyrikens form kan Anders Apelqvist uttrycka sin vision så här:

Kopian

Universum
är en enda Lekamen,
en enda Varelse,
en Vilja, ett Ord
och Människan
är den i Materien
nedsänkta materiella kopian
och miniatyren
av detta Universum
denna stora Lekamen.

Det enda väsendet

Som Materiell Illusion
som Materiellt Bedrägeri
finns det enskilda väsen,
enskilda varelser,
enskilda individualiteter.

Som Verklighet,
som Absolut Verklighet,
den i Anden givna,
finns endast ett väsen: Anden,
Den Universella Intelligensen (DUI).

Eftersom det i verkligheten bara finns *ett* väsen, *en* varelse, Den Universella Intelligensen, behöver det bara finnas *ett* namn. Alla andra namn, som endast upprätthåller illusionen, kan vittra bort. De enskilda

namnen och personligheterna upphävs och ersätts med namnet DUI, Den Universella Intelligensen. De enskilda människornas individuella existens uppgår i det Universella Väsendet, när illusionen ersätts med verklighet. Fram stiger en enda varelse, DUI. Människornas enda namn är DUI. Människorna utgör i verkligheten endast ett väsen, en varelse och har ingen annan existens än som den stora Varelsens liv. De är hans kropp, hans lemmar, hans hjärta, hans ande.

Den Universella Anden uttrycker sitt väsen i materiens former. Men den har inte funnit en materiell verklighet som fullt motsvarar dess verkliga väsen. Därför är den hemlös. Den söker en materiell form varmed den kan uttrycka sin sanna natur, sitt verkliga vara, och som är dess *verkliga symbol*.

Genom denna ofullkomlighet i Andens materiella uttryck, denna bristande överensstämmelse mellan Andens eget väsen och dess förkroppsligande i materien, uppkommer konflikter, spänningar, urladdningar, som störta länder i krig, skövlar, bränner — allt för att Anden till slut skall få en materiell form som fullt motsvarar dess eget sanna väsen.

Apelqvist skriver:

"Anden skakar med våldsam kraft, med hela sitt brutala väsen de bojar som hindrar den att uppenbara sitt eget sanna väsen, att för detta finna och vinna en med väsendet fullt motsvarande materiell symbol, genom vilken dess sanna natur kan uppenbaras för världen. Det är således sin symbol, sin materiella form som Anden till varje pris eftersträvar för att genom den kunna utveckla, fullborda sig själv, driva Evolutionen framåt." I detta sökande efter adekvata symboler för sitt väsen skakar Den Universella Anden sina bojar likt en kosmisk titan, som i universell vrede undanröjer allt i sin väg, när den förtvivlat söker förverkliga sig i materien.

"Först när Anden införlivat den Materiella Verkligheten med sitt eget Väsen, förvandlat den Materiella Verkligheten till en fullt adekvat, fullt täckande materiell Symbol, som till fullo och i allt motsvarar dess Natur, dess sanna vara — först då har Anden uppnått Harmoni, förverkligat sig själv och kan nu njuta frukterna av sitt eget förverkligande. Materia och Ande har enats, slutit ett heligt förbund och ur denna absoluta ömsesidighet, denna totala identitet uppstår den sanna Harmonin, den sanna Evolutionen."

SM

Andens ursinne

Anden driver materien framåt på Evolutionens väg genom det kosmiska, universella ursinne och den upphöjda brutalitet med vilken den piskar tidens vagn framåt mot dess i universum inneliggande bestämmelse.

Anders Apelqvist

Dr Mabuse

Dr Mabuse
var Den Universella Intelligensen,
hans papper Den Universella Intelligensens meddelande.
Mabuse
var Intelligensen
förkroppsligad i materia.
Mabuse
var Den Universella Intelligensens
förmästa Inkarnation och Uppenbarelse.

Anders Apelqvist

Ill. Charles Adkinson

Återfödelse?

Tron att vi människor föds på jorden upprepade gånger är gammal. Den är karakteristisk för indiskt religiöst tänkande, även om den inte finns i de allra äldsta hinduiska skrifterna. I det antika Grekland förekom den, liksom i några former av den tidiga kristendomen, såsom gnosticismen och katarismen (vilka förklarades kätterska, alltså inte rättroende, av storkyrkan och framgångsrikt bekämpades av denna).

I nutiden ökar intresset för reinkarnationens läran i västerlandet. Det är inte svårt att förstå att den i dess folkliga former blivit omtyckt. Den verkar förklara mycket som annars ter sig gåtfullt och oacceptabelt för oss, om vi har en religiös utblick över livet. Att vi människor skulle leva en enda gång på jorden och därefter dömas till en evig tillvaro i himmelen eller helvetet — som kristendomen förkunnar — tycks otänkbart, om man räknar med existensen av en god och rättvis Gud. Vi lever ju olika länge

och med olika förutsättningar. Många dör som spädbarn, många som tonåringar, medan andra lever till hög ålder. Några blir idioter, andra blir välbegåvade människor. Hur kan de alla dömas rättvist efter sina gärningar? På vilka grunder döms ett barn som dör fem dagar gammalt — och en svårt psykiskt handikappad person? Och kan det någonsin vara rättvist att tvingas leva i ett helvete? Kan det alls vara möjligt att leva i en himmel utan synd?

Reinkarnationens- och karmaläran anses av många av sina anhängare förklara det ojämlika i människors liv, exempelvis varför somliga har ett lätt öde, medan andra har ett tungt. Förklaringen är att våra handlingar, tankar och känslor i ett liv bestämmer hur vi får det i nästa. Har vi "god karma", föds vi till ett gott liv, men har vi "dålig karma", föds vi till ett liv i svårigheter. Det är alltså ingen olycklig slump att den lame är lam, den blinde blind o s v, utan det är en

följd av tidigare gärningar.

Att våra handlingar i ett liv avgör hur vi får det i kommande liv, det går att förena med tanken på en rättvis värld. Våra erfarenheter — framgångar, misslyckanden, känslor, lidanden — under en följd av liv gör att vi utvecklas etiskt-andligt, och det är det som är meningen enligt reinkarnationens- och karmaläran. Fastän de allra flesta av oss inte minns något av föregående liv, finns tendenser i personligheten kvar. Har vi en gång lärt oss ödmjukhet, så har vi ödmjukhet inom oss som en medfödd karaktärs-egenskap.

Men att en lära syns etiskt tilltalande för oss människor betyder inte att den måste vara sann. Det kan sägas: Om Gud är god och rättvis, måste han ha skapat en rättvis värld. Men existensen av en allgod, allvis och allsmäktig Gud är omtvistad. Om ingen sådan Gud finns, kan livet mycket väl genom slumpen bli ojämnt och orättvist — åtminstone från en

enskild människas synvinkel. Många är beredda att erkänna att vi inte vet något om Gud. Och saknar vi kunskap om Gud, då blir det klart att vi inte kan bedöma reinkarnationens läran med utgångspunkt från den hypotetiska existensen av ett högre välvilligt väsen.

Den yttersta verkligheten kan vara något helt annat än en god Gud — kanske en amoralisk intelligens.

Reinkarnationstroende åberopar ibland existensen av genier som ett bevis för återfödelselärans sanning. Ingen skulle kunna bli ett sådant geni som exempelvis Leonardo da Vinci, Beethoven eller Edison på grund av biologiska arvsanlag endast, anser de, utan det fordras en utveckling under en rad liv. — Det är svårt att förstå detta argument. Visst ger hjärnans utveckling genom generationerna olika anlag hos olika individer, och visst kan några hjärnor och nervsystem bli så fina att de möjliggör uppkomsten av "genialitet", d v s en förmåga långt över den vanliga. Dessutom: genialitet är knappast något som en människa har, utan snarare något som hon tillkämpar sig. Det tycks gradvis utvecklas genom hårt arbete.

Det har hävdats att det finns vetenskapliga bevis för reinkarnationens lärans sanning. Fall av den typ som professor Ian Stevenson har undersökt, där små barn börjar berätta om en tidigare existens och där deras uppgifter stämmer med en avlidens persons liv, skulle utgöra bevis. Men dessa fall är endast stöd för reinkarnationens läran. Stevenson själv understryker att det saknas verkliga bevis.

Fall där människor har försatts i hypnotiskt tillstånd och förts tillbaka till "tidigare liv", som de berättat om, har också nämnts som bevis. Men enligt Stevensons välgrundade mening får man vid sådana hypnotiska experiment en blandning av minnen från det nuvarande livet, fantasier och kanske ESP-intryck. Något bevis för återfödelseläran får man däremot inte.

Det saknas alltså avgörande bevis för läran om återfödelse. Den får betraktas som en tro, eller som en vetenskaplig hypotes.

Det finns olika former av reinkarnationstro. Enligt folklig uppfattning flyttar en själ över i en ny kropp. Men buddhismen har en annan syn på vad som egentligen händer vid återfödelse. Enligt buddhismen existerar själ, utan det som finns är en oavbruten ström av mentala processer utan något bestående, sammanbindande jag. Livstörsten hos en individ ger upphov till en ny individ, som

inte är samma som den föregående, men en följd av denna. Målet för en buddhist anses ändå vara att till slut slippa ifrån de ständiga återfödelseerna och ingå i nibbanas (nirvanas) frid.

Enligt hinduismen (vedanta) är det verkliga jaget (det innersta mänskliga väsendet) atman, och atman är evig, utanför tiden, och återföds inte, eftersom den ständigt är. Det som återföds tycks vara den individuella personligheten med dess särdrag. Men vedanta lär att en levande varelse i botten av sitt väsen (atman) är identisk med Gud (brahman). Det finns alltså egentligen ingen individuell återfödelse, utan vad som ständigt tar nya former är Gud. Enligt vedanta existerar inget annat än Gud. Att det finns oberoende individuella personligheter är en illusion. Det som betecknas som individuella själar, är inget annat än rörelser i Guds medvetande. Dock är målet för hindun — liksom för buddhisten — att till sist uppgå i nirvana, där all lust att leva i sinnessens illusoriska värld har upphört och jaget har förenats med allt.

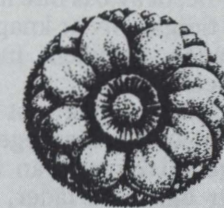
Med reinkarnationens läran följer karmaläran. Karma anses vara en lag om orsak och verkan, sådd och skörd, på det andliga området. Gärningar i ett liv ger direkta följder i ett eller flera följande liv. Goda gärningar ger goda följder, dåliga gärningar dåliga följder. Genom goda gärningar skaffar man sig god karma, genom dåliga gärningar drar man på sig dålig karma.

Det är lätt att se att reinkarnationens- och karmaläran är mer rimlig än vissa religioners lära om ett enda jordeliv och därefter evigt liv i himmelen (eventuellt efter rening i skärselden) eller helvetet.

Visst stöd finns, som nämnt, för reinkarnationens läran i fall som undersökts. Däremot finns knappast något direkt stöd för karmaläran, mer än att den kan verka tilltalande för förnuftet.

Att människor kan återfödas som djur är en vanlig tanke i Indien. Den har stöd i skrifterna. I västerlandet är den uppfattningen sällsynt. I fall med erinringar av vad som tycks vara tidigare liv finns, såvitt jag vet, inget stöd för själavandring från människokropp till djurkropp.

I detta sammanhang kan man fråga sig om djur återföds på samma sätt som människor. Kommer hästar, fåglar, grodor, flugor tillbaka till ständigt nya liv — för att utvecklas andligt? Kanske för att till slut födas som människor? Den tanken förefaller åtminstone mig egendomlig. Om man tänker

I fall av reinkarnationstyp gör barn, i allmänhet från två- till fyraårsåldern, upprepade påståenden med innebörden att de har verkliga minnen från tidigare liv, och de visar kännedom om personer och förhållanden som normalt skulle ha varit obekanta för dem. I många fall vill barnet bege sig till sitt påstådda tidigare hem, antingen för att stanna där eller för att bara besöka sina tidigare anförvanter. Det förekommer då ett familjärt beteende från barnet gentemot de föregivna tidigare anhöriga och känsloreaktioner såsom tårar, glädje, tillgivenhet, fruktan eller förbittring, som stämmer överens med den tidigare personens attityd, sätt och vanor. Aldrig har det hänt, säger Ian Stevenson, att något vittne sagt att barnets beteende inte stämde med den tidigare personens eller var annorlunda än man väntat sig, om det verkligen var den avlidne som kommit åter.

Identifieringen varar i allmänhet i flera år. Vanligen börjar minnena blekna före 10 års ålder under de första skolorna. Senare i sitt liv har personen i allmänhet ingenting kvar av minnena eller också bara fragment av dem.

Stevensons diskussion av olika förklaringsmöjligheter tas upp i min bok "Det 'övernaturliga' och vår världsbild", som kom ut på Zindermans förlag 1976.

SM

sig att det bara är människor som återföds, då uppkommer frågan när under evolutionens förlopp som människor började återfödas. När fick människan en sådan själ att den erhöill egenskapen — eller förmånen eller uppgiften — att ständigt födas på nytt?

Mot reinkarnationens läran kan invändas att vi inte minns något från tidigare liv. Men vi minns heller inget från vårt första levnadsår, och inget från de flesta dagarna av vårt liv — ändå har vi levat då. Mycket som en gång haft stor betydelse för oss har vi

helt och hållet glömt. Så det faktum att de allra flesta av oss inte har några minnen av tidigare liv är knappast något avgörande argument mot läran om återfödelserna.

En annan invändning mot reinkarnationsläran är att våra egenskaper beror på genetiskt arv från våra förfäder: vi är lika våra fäder, mödrar, far- och morföräldrar. Men det finns inget som säger att inte de egenskaper som vi delar med våra förfäder, i betydande grad kan härröra från tidigare liv. Det är tänkbart att vi väljer föräldrar så att vi får en kropp som passar vår själ, på liknande sätt som vi väljer en hatt som passar vårt huvud — eller så att vi helt automatiskt går in i en kropp som passar oss. Själen, som skall återfödas, söker en lämplig fysisk kropp, söker till dess den finner. Så kan det vara.

Reinkarnation kan vara en naturlag: vi lever alla en följd av liv med en kontinuitet i personligheten, men med olika utseenden, förmågor och öden. Man kan också tänka sig att reinkarnation är en avvikelse, så att endast ett fåtal människor återföds, eller så att endast vissa personlighetsdrag lever vidare i en ny individ. Eftersom det i nästan samtliga väl undersökta fall är så att den tidigare inkarnationen drabbats av tidig, onaturlig död, kan man tänka sig att endast människor som inte fått sitt liv avslutat på ett naturligt sätt återföds. Det kan också vara så att återfödelseminnen är illusioner bara: enstaka intryck från en tidigare levande människa överförs på något sätt till en ny människa, som oriktigt uppfattar detta som minnen av ett eget liv före det nuvarande.

Än så länge är reinkarnationen en gåta. Men det finns stöd för den. "Fallen", och de finns över hela världen, bör undersökas på bästa sätt. Det bör vara en angelägen uppgift för parapsykologin.

Mig förefaller det klokt med en viss skepsis till idéer som inte helt och fullt kan bevisas. Det är lätt att ta miste. Därför kan man uppskjuta sitt omdöme, alltså låta frågan tills vidare vara oavgjord. Samtidigt kan man vara intresserad av ämnet, studera det, pröva olika synsätt. En fördel med denna form av skepsis är att man inte riskerar att lura på sig själv — och eventuellt andra — felaktiga uppfattningar.

SM

Återfödelse?

Fallet Dolon Champa Mitra

Indisk flicka minns tidigare liv som ung man

Dolon Champa Mitra föddes i Kalkutta den 8 augusti 1967. Hennes far, Audaryamoy Mitra, hade anställning som superintendent för hönseri- och mejeriavdelningen vid Ramakrishnamissionens ashram i Narendrapur, som är beläget en mil söder om Kalkutta.

En dag 1971, när Dolon var ungefär tre och ett halvt år gammal, fick hennes mor, Kanika, se att hon hade tagit på sig sin äldre brors skjorta och byxor och klandrade henne för detta. Senare på dagen sa modern åt henne att komma och vila en stund, men hon svarade:

— Nej, du bannade mig för att jag hade skjorta och byxor på mig. Förr var jag en litet större pojke i ett hus som liknade ett palats.

— Vad är det du säger? undrade modern förbluffad.

— Ja, mamma, det är sant! Jag hade en yngre bror och en syster. Jag hade också en tjock tant, och min mamma kallades Baudi. Om jag får komma i närheten av maharajans palats, så skall jag visa er huset, där vi bodde!

Sedan sa Dolon mycket mer om det andra liv hon kom ihåg, bland annat att huset var ett tvåvåningshus och att en liten trappa ledde upp till dörren från gatan. Huset låg i Burdwan, en stad nordväst om Kalkutta, nära 10 mil från Narendrapur, där familjen Mitra bodde.

Dolon sa också att hon hade dött efter lång tid på sjukhus.

Bland det hon oftast pratade om var en blå skjorta som brukade ligga i ett skåp. Men hon nämnde aldrig namn på personer eller något annat förutom staden Burdwan, där hon sa att hon hade levat, och och namnet Ranjit, men hon sa aldrig vem Ranjit var.

Dolon sa flera gånger att hon ville till Burdwan och att hon skulle kunna

hitta sitt hus, som låg i närheten av maharajans palats. Till slut gav föräldrarna efter för hennes vilja och sin egen nyfikenhet och tog henne med till Burdwan i oktober 1971. När de befann sig vid maharajans palats, sa de åt henne att försöka hitta huset, där hon levat. Efter några misslyckade försök stod det klart att flickan utifrån den plats där de befann sig inte kunde finna huset. Det var en mycket varm dag, och föräldrarna beslöt att återvända hem.

Flickan blev mycket ledsen för att hon inte kunnat hitta sitt hus och ville absolut till Burdwan igen. Den 30 mars 1972 tog hennes föräldrar åter med henne dit. Denna gång hade de hjälp av några personer som bodde i Burdwan. En av dessa sa att det kanske var den framstående och välkända familjen De som Dolon pratade om som sin tidigare familj.

Dolons mor och två kvinnor, Pratima Dawn och Mira De (en avlägsen släkting till den familj De som man trodde att Dolon kanske pratade om) tog flickan till ett tempel i närheten av maharajans palats. (Dolons far följde inte med, troligen för att han inte trodde att flickan skulle lyckas bättra denna gång.) De lät Dolon gå först och visa vägen för att de skulle få se om hon själv kunde hitta det hus hon pratade om. Denna gång lyckades Dolon. Hon ledde dem till en gränd. Hon gick nedför gränden tills hon kom till ett litet tempelrum, öppet mot gatan, som hon tyckte känna igen, men inte sa något om. Sedan gick hon tillbaka samma väg och pekade ut ett hus som ägdes av Anath Saran De och sa att det huset var det.

Mira De undrade om det inte var huset mitt emot istället, eftersom hon visste att man där haft en son som dött i en motorcykelolycka. Men Do-

lon sa att det hus hon först pekat ut var det rätta. Det hade en trappa som ledde upp till dörren precis så som Dolon hade berättat om. Emellertid var denna ingång vid den här tiden en sidoingång. Huvudingången var mycket mer elegant och låg vid en större gata runt hörnet.

De tre kvinnorna knackade på och fick komma in, tillsammans med Dolon. En kvinna, Rita De, dotter till Anath Saran De, fick höra vad Dolon berättade och erbjöd flickan att gå runt i huset för att man skulle få se om hon kände igen något. Dolon tycktes känna igen några rum och några saker i dem. Hon kände också igen ett antal personer.

Det blev klart att Dolon talade om Nishith De som den person hon varit tidigare. Han var en ung man som hade dött 1964.

När Nishiths mor satt i ett rum tillsammans med cirka 12 andra kvinnor i ungefär samma ålder, kände hon igen henne. Det gick så till att Kanika Mitra bad sin dotter att peka ut sin mor i det förra livet. Dolon tittade på en av kvinnorna och sa, medan hon pekade på henne:

— Detta är min mor!

Men Nishiths mor visade en kylig attityd till Dolon. När flickan närmade sig henne, sköt hon undan flickan och sa till dennas mor:

— Låt er dotter förbli er!

Därpå lämnade hon dem, gick in på sitt eget rum och låste om sig. När hon av några närstående uppmanades att komma ut och ta emot gästerna mer artigt, vägrade hon och bad dem ge sig iväg, vilket de gjorde.

(Nishiths mor sa vid ett senare tillfälle:

— Om hon är min son Nishith, varför har han då inte återföts inom vår familj, och varför har han bytt kön?

Hon var upprörd, grät och vägrade att äta.

Nishiths far, som inte var hemma vid besöket, besvarade inte Stevensons brev och besvarade inte heller en inbjudan att besöka Dolon och hennes föräldrar. Men han gick till slut med på en intervju och kunde bekräfta en del av det som Dolon sagt om sitt liv som Nishith.)

När de tre kvinnorna och Dolon närmade sig huset för att knacka på, hade Dolon sagt:

— Kom bara! Mina föräldrar är goda människor och kommer inte att säga något åt er.

Efteråt grät Dolon och mumlade:

— Mamma bannade mig!

Dolon sa att hon inte ville träffa sin förra mor igen, eftersom denna hade stött bort henne, men hon ville fortfarande träffa sin förra far. Dolons föräldrar bjöd honom hem till sig, men ännu 1974 hade han inte varit där.

Efter besöket i familjen Des hem talade Dolon mindre om sitt tidigare liv, men nämnde det då och då och hoppades att hon skulle få träffa sin förutvarande far.

Ibland tycktes Dolon falla i sorgsna tankar för sig själv. Hennes skollärare sa att hon var trumpen och ibland ouppmärksam och lat. Modern trodde att denna sinnesstämning hade med hennes minnen att göra, eftersom hon ibland talade om dem, sedan hon varit nedstämd.

Efter det andra besöket i Burdwan kom Dolon att mer acceptera sin mor. Dessförinnan hade hon kunnat säga att hennes mor inte verkligen var hennes mor. Sedan sa hon ibland:

— Jag har två fäder och två mödrar.

Hon sa också:

— Min andra mor är rutten!

En kort tid efter det andra besöket i

Professor Ian Stevenson vid Virginiauniversitetet i Charlottesville, Virginia, USA, har undersökt fallet Dolon Champa Mitra. Han rapporterar om det i sin bok "Cases of the Reincarnation Type. Volume 1, Ten Cases in India" (University Press of Virginia, Charlottesville). Stevenson anser inte att han bevisat reinkarnationens verklighet, men att han gett ett gott stöd för återfödelseon.

Burdwan tog Dolons far kontakt med en tidning i Kalkutta och berättade om fallet, vilket ledde till en artikel i *Ananda Bazar Patrika* den 7 maj 1972. I juli 1972 började professor P. Pal att noga undersöka fallet. Att Nishiths föräldrar inte ville samarbeta skapade luckor i materialet, men några släktingar till Nishith De besvarade professorns frågor så att denne kunde få nästan alla Dolons påståenden bekräftade.

1972 och 1973 var professor Ian Stevenson i Kalkuttaområdet och intervjuade med professor Pals hjälp Dolon och hennes föräldrar samt en rad andra personer som kunde ge upplysningar av värde för fallets undersökning, bland andra några som hört vad Dolon sagt och känt igen i Burdwan. Han träffade också Nishith Des far, Anath Saran De, och några medlemmar av dennes familj.

Stevensons rapport bygger på hans egna intervjuer och även i någon mån på professor Pals redogörelse.

Nishith De var född 1940, son till Anath Saran De i Burdwan. Han var äldste sonen och mycket älskad av sina föräldrar. En bror och tre systrar föddes efter honom. Nishith gick i

college och läste sedan för en civil-ekonomexamen i Burdwan. Han spelade fotboll och cricket.

1964, när han var omkring 24 år gammal, fick han smärtor i bakhuvudet och drabbades av illamående med kräkningar och ibland feber. Läkarna kunde inte diagnostisera sjukdomen och inte effektivt behandla den. Nishith blev sämre och togs in på sjukhus i Kalkutta. Till slut föll han i koma och den 25 juli 1964 dog han. Troligen hade han en hjärntumör, menar Ian Stevenson, själv läkare.

Dolon gjorde 44 påståenden om Nishith De och dennes familj, de allra flesta innan Dolon hade besökt familjen Des hem, och nästan alla bekräftades.

Här några påståenden som intygats vara riktiga:

Familjen hade ett hus i Burdwan. Det låg i närheten av maharajans palats, hade två våningar, och en liten trappa ledde från gatan upp till dörren. Huset, som såg ut som ett palats, hade ett särskilt andaktsrum. (Dolon sa också att huset var rött, men detta är knappast riktigt, skriver Stevenson, även om det hade haft litet olika färger.)

Hennes (Nishiths) mor kallades Baudi. (Det är ett allmänt namn för äldre brors hustru.) Hon var pojke och litet större än i det nuvarande livet. (Nishith var omkring 24 år, när han dog och alltså en vuxen man.) Hon hade en yngre bror och syster. (Nishith hade en yngre bror och tre yngre systrar, men två av systrarna gifte sig under Nishiths livstid och lämnade hemmet.) Hennes far var kraftig och ljushyad. Hennes föräldrar i det tidigare livet såg bättre ut än hennes nuvarande far och mor. Den nuvarande modern gick enkelt klädd, medan hennes tidigare mor hade fina kläder. Hon hade en faster som var tjock. Hennes farfar bodde i samma hus. En blårandig skjorta var hennes favoritplagg; den förvarades i ett skåp, där det också fanns böcker och leksaker. Hon spelade fotboll och cricket. Hennes far gav henne mycket kläder. Fadern hade "massor av pengar". Namnet Ranjit. (Nishith hade både en kusin och en nära vän med detta namn.) Hon hade haft ont i bakhuvudet och varit på sjukhus länge. (Nishith låg på sjukhus tre veckor, innan han dog.) En gång hade hon fallit ur sängen på sjukhuset. Hon hade dött på sjukhuset och hade sedan kremerats.

Dolon nämnde aldrig det namn hon hade haft i det tidigare livet.

Några få av hennes påståenden var felaktiga.

Det råder tveksamhet om vad Do-

lon kände igen i familjen Des hus, om alls något. En kvinna, Pratima Dawn, som följde med när Dolon fick gå runt i familjen Des hus, säger att flickan kände igen en del saker där, men Rita De, som visade dem runt, förnekar detta vid samtal med Ian Stevenson. (Möjligen kan Rita De, som var en mycket artig värdinna, sedermera ha tagit intryck av sin mors avvisande attityd till Dolon. Hon berättade senare att hennes föräldrar hade förbjudit henne att diskutera fallet med någon.) Kanika Mitra, Dolons mor, säger också att Dolon kände igen en del saker i huset.

Pratima Dawn uppger att Dolon kände igen ett rum där Nishith hade suttit och studerat. ("Ibland brukade jag sitta här och studera.") Hon säger också att Dolon kände igen sitt sovrum. ("Detta är mitt rum.") Både Pratima Dawn och Kanika Mitra säger att Dolon i det rummet spontant igenkände ett fotografi av Nishith. ("Det här är jag.") Enligt Pratima Dawn igenkände Dolon bland flera personer på ett fotografi sin fader Anath Saran De.

Även om det är tveksamt vad Dolon kände igen i familjen Des hem, är det enligt Ian Stevenson klart att flickans uttalanden om sitt tidigare liv hänför sig till Nishith Des liv och inget annat.

En fråga är om Dolon i sin omgivning kan ha hört det som hon sedan sagt om sitt tidigare liv.

Enligt hennes far hade familjen Mitra aldrig varit i Burdwan innan de kom dit med Dolon första gången, och de hade aldrig hört talas om familjen De. Men eftersom familjen Mitra hade vänner som var från Burdwan, är det, skriver Stevenson, en viktig fråga om Dolon kan ha hört så mycket om Anath Saran Des familj att detta kan förklara hennes korrekta uppgifter om Nishith Des liv. Stevenson gör en utredning och finner att detta inte är sannolikt.

Dolon hördes aldrig klaga över att hon i detta livet var flicka och levde i en liten kropp. Men hon muttrade ibland över att hennes familj var jämförelsevis fattig. Hennes var var en bildad man som talade god engelska, men han hade en blygsam ställning och inkomst om man får döma av storleken på hans hus, som var litet jämfört med Anath Saran Des hus.

En flicka som upplever att hon varit pojke i ett tidigare liv, visar gärna manliga drag. Dolon tyckte också om att klä sig i sin äldre brors skjorta och byxor. Och hon tyckte om pojklekar, men detta finner inte Stevenson anmärkningsvärt, eftersom de flesta av

hennes lekkamrater var pojkar; det fanns inte så många flickor i omgivningen.

Stevenson tycker att Dolons föräldrar visade en blandning av entusiasm och förvåning över vad Dolon berättade. De tyckte nog att det var roligt att ha ett barn som mindes ett tidigare liv, något som är sällsynt även i Indien. Men de förstod också att deras flicka besvärades av sina minnen och ibland för den skull var nedstämd.

Familjen sökte ingen ytterligare publicitet för fallet. De ville inte att professor Pal skulle återkomma och göra fortsatta undersökningar, eftersom en läkare och en swami hade sagt att ju förr flickan glömde sina minnen desto bättre var det för henne.

Ovanstående utgör ett referat av kapitlet "The Case of Dolon Champa Mitra" i Ian Stevensons bok "Ten Cases in India".

Varför blev du född?

— Syftet och meningen med vårt jordiska liv.
Fri litteratur: Det Universella Livet
P.O. Box 5643, D-8700 Würzburg/
Västtyskland

Kärlekshelger för Babaji

Innehåll: aarati (ljusceremoni), frigörande andning, personliga berättelser om möten med Babaji, kirtan (sång), agnihotra (vedisk eldceremoni) och mycket mycket glädje.

Ingen avgift utom kost och logi.
För närmare information kontakta Ram Lugai, tel. 021-30 20 66!

Allt du läst om här har vi böcker om! Böcker som kan bidra till att du blir en helare människa! Hos oss hittar du också vacker, mjuk New Age-musik, avslappnings- och meditationskassetter och skivor.
Vi gör även ditt personliga horoskop på vår data!
Välkommen till vår butik på Drottninggatan 83
(vid Strindbergsmuseet, T Rådmanngatan)
Postadr.: Box 45096, S-104 30 Stockholm
Telefon butik 08-10 96 15, kontor 08-10 69 15

Namn
Adress
Postadress
☐ Jag vill vara med i Vattumannens kundregister
☐ Jag är speciellt intresserad av
Talongen sändes till
Vattumannens Bokhandel, Box 45096, 104 30 Stockholm

Vi kan ändra på framtiden Forts.

bli mer vidsynta och toleranta, jag menar acceptera andra saker, såsom flera subkulturer och liknande fenomen?

Edward Cornish: Säkerligen.

Bertil Falk: Låt oss gå tillbaka till individen. Planerar människor i dag, och bör de planera?

Edward Cornish: Vanligtvis är människor inte särskilt medvetna om framtiden och det faktum att den kan formas på ett bättre eller sämre sätt. De vet inte om att de besitter förmågan att fatta sådana beslut. Jag tror också att mänsklighetens största problem är frågan vad man ska välja.

Vi står inför oerhörda valsituationer. Vi håller människor vid liv på våra sjukhus. Ska vi göra det? Om inte, vem ska bestämma när en person ska dö? Detta är inga teknologiska problem. Det är etiska problem. Vi står inför tusentals sådana valsituationer i dag.

Bertil Falk: Vad händer med religionerna? Smälter de samman?

Edward Cornish: Det råder ingen som helst tvekan om att religionerna runt om i världen påverkar varandra. Jag tror att vi nu kan vara på väg mot någon ny form av religion. Men jag tror också att det är mycket svårt för en människa att skilja sin insikt på den här punkten från sin förmåga att analysera vad som är att vänta. Människor känner ju så starkt för sina egna värderingar.

Så långt Edward Cornish. Tilläggas kan att han anser att framtidsforskningen, bland annat genom Sekretariatet för framtidsforskning i Stockholm, ligger långt framme i Sverige. Bland WFS-medlemmarna ligger också Sverige på femte plats. Det är mest svenska organisationer, men även enskilda svenskar, som är medlemmar. Före Sverige på listan ligger fyra engelskspråkiga länder: USA, Kanada, Australien och Storbritannien.

Djupterapin

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi, utan i hennes livsfarenhet. Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 150:- Pg 495 11 33-0
Tel. 040-846 91 ti 10-11.

VEGETARISK RESTAURANG/CAFÉ I VÄRMLAND TILL SALU

130 kvm, nyrenoverad, fast kundkrets sen två år. Lämpar sig för en grupp människor då stället har stora utvecklingsmöjligheter. Pris 180.000 kr. Tel. månd. fred 9.00-14.00

ORD OCH TONER

MEDITATION heter en LP-skiva av västtysken Eberhard Schoener (Kuckuck 059). Han är en av flera yngre kompositörer i Tyskland vilkas musik gränsar till vad som kallas "New Age"-musik men också till modern "seriös" musik, som ställer stora anspråk på lyssnaren.

Skivan innehåller en enda lång komposition, helt elektronisk fränsett lite vågskalp i början. Men musiken består i sig själv av vågrörelser, långsamt gungande fram och tillbaka, mycket enformig men med sakta skiftningar i karaktären. Det är som att sitta vid en elektronisk ocean och lyssna till de kosmiska vågorna, som sakta rör sig upp mot stranden och sjunker tillbaka. Så upprepas det i 35 minuter. Man kan låta sig hypnotiseras om man vill.

Schoener kommenterar sin musik: "MEDITATION kom till efter en lång resa i Asien. Under denna blev jag klar över att sökandet, passionen, ansträngningen att finna sig själv genom att imitera österländska meditativa övningar oftast leder in på fel väg och ibland till en återvändsgränd.

Vårt kulturarv är inte detsamma som österlandets. Vårt arketypiska minne, som styr vårt beteende, är helt annorlunda uppbyggt. Det leder i sin tur till andra associationer i den individuella upplevelsen.

Stora verk har kommit från tonsättare som Debussy, Messiaen, Stockhausen och andra som försökt integrera österländska element i sina verk. Därigenom har de också gett popmusiken viktiga impulser. Men på grund av deras ursprung känner jag att deras meditativa kraft inte kan gå under ytskiktet.

Källorna till MEDITATION finns i vår tillvaro i västerlandet... Den bör — liksom ett fönster — öppna en väg till oss själva."

En annan LP av Schoener heter SKY MUSIC — MOUNTAIN MUSIC, (Kuckuck 071). Det är också främst elektroniska verk, fast av helt annat slag.

I SKY MUSIC har Schoener använt brevduvor som fått flyga i en vindtunnel (hos bilfabriken BMW) med små klockor och visselpipor fästa vid kropparna. Schoener ville skapa en "himmelsorgel". Ljuden från vindtunneln utvecklas till djupa orgelklanger, som varieras och så småningom stillnar.

MOUNTAIN MUSIC är också byggd kring naturljud, fåglar och skogsljud. De varieras och omformas i mellansatsen, och stycket mynnar ut i stilla naturljud. Det kan kallas en elektronisk symfoni; jag tycker det är ett mäktigt och spännande stycke.

Helt annan musik görs av Ole Saxe, som arbetar med naturläkekonst på Göteborgs Hälsocenter. Han försöker utveckla musik utifrån den gamla läran om de fyra temperamenten och deras tänkta motsvarigheter i naturen, de fyra elementen. Han arbetar på en bok på detta tema, med medföljande musik. Tills vidare finns en kasset som heter *Element-Meditation*. Den innehåller fyra långsamma stycken, som är avsedda för meditativt lyssnande. Genom att lägga märke till sina reaktioner medan man lyssnar får man, menar Ole, en upplevelse av vilket temperament man själv står närmast, och genom att lyssna till musik som representerar det motsatta temperamentet kan man bli mera "rörlig" bland temperamenten och därmed en rikare personlighet.

Den som vill börja öva redan nu, kan beställa kassetten från Göteborgs Hälsocenter AB, postgiro 71482-4. Om man sätter in 50 kr sänds den portofritt.

Nils-Olof Jacobson

Håkan Blomqvist

På UFO-fronten

Allen Hynek 1910-1986

Den 27 april 1986 avled J. Allen Hynek, av många ansedd som världens främste UFO-expert. Hynek, som hunnit bli 75 år gammal, dog av cancer i Scottsdale, Arizona. Kanske kommer han av eftervärlden att minnas som UFO-forskningens Galilei — ett epitetsom han tilldelades av tidskriften Newsweek 1977.

Den 5 maj 1910, när Hynek var bara fem dagar gammal, lyftes han upp på taket till sina föräldrars hus för att få beskåda Halleys komet. En ödets nyck gjorde att han avled samma år som Halleys komet återkom, 1986.

Han föddes av tjeckoslovakiska föräldrar i Chicago 1910. Efter studier vid universitetet i Chicago tilldelades han en fil. doktorsgrad i astronomi 1935. Året efter anställdes han vid Ohioniversitetet, där han utnämndes till professor 1950.

1956 lämnade han sin tjänst vid Ohioniversitetet för ett fyra år långt samarbete med professor Fred Whipple vid Harvard. Hynek föreläste i astronomi och var samtidigt en av cheferna för Smithsonianobservatoriet. Därefter utnämndes han till professor i astronomi vid Northwestern University och chef för Dearbornobservatoriet, en post som han innehade till sin avgång 1978.

En minnesvärd dag 1948 när Hynek arbetade vid Ohioniversitetet anlände tre flygvapenofficerare från den närbelägna flygbasen Wright Air Field. De var klädda i full mundering och kallpratade en stund om väder och vind. Till slut fick de dock fram sitt ärende. "Vad tror ni om flygande tefat?" frågade en av männen.

"Det är en jädrans massa strunt, dille, efterkrigsnerv", svarade Hynek.

Uppenbarligen var det precis det svar militärerna önskade, och de frågade Hynek om han ville bli flygvap-

nets astronomiske konsult i UFO-frågor. Arbetet skulle inte bli särskilt betungande. En eller två gånger i månaden skulle han besöka flygbasen och gå igenom en dossier med rapporter. Hynek accepterade.

På den tiden var han själv en fullkomlig skeptiker. Tefat var bara nonsens, ansåg han. Knappast kunde han ana att detta deltidsarbete sakta men säkert skulle leda till att han blev den främste förespråkaren för UFO-fenomenens realitet.

I sin första rapport till flygvapnet i juni 1949 drog Hynek slutsatsen att åttio procent av UFO-rapporterna hade astronomiska eller andra naturliga förklaringar. De övriga tjugo procenten skulle säkert också kunna förklaras om det gjordes vidare och mera detaljerade undersökningar, skrev han.

Men med den stora vågen av UFO-observationer bl a över Washington sommaren 1952 började Hynek tvivla på Flygvapnets linje i UFO-frågan. Han såg skillnaden mellan de officiella förklaringarna och de verkliga rapporterna. Ibland gav Pentagon en förklaring, medan flygvapnet lade fram en annan; ofta stod de i strid mot varandra. Ibland kunde den officiella förklaringen vara Venus, trots att planeten över huvud taget inte befann sig över horisonten vid observations-tillfället. Hynek insåg att projekt Blue Book bara var en yttre fasad och PR-grej som militären använde för att lugna allmänheten.

Någon verkligt vetenskaplig utvärdering av rapporterna gjordes aldrig av flygvapnet. En tid leddes arbetet av kapten Charles Hardin, en mäk-lare som ägnade en stor del av sin tid på kontoret åt att läsa börsnoteringarna. Lustigt nog avskydde han också att flyga. Varje gång han skulle undersöka ett fall tog han tåget till platsen.

På grund av den höga kvaliteten på en del vittnen, piloter, trafikledare, astronomer och andra vetenskapsmän, övertygades Hynek sakta men säkert om att tefaten verkligen representerade ett okänt fenomen. Han började kopiera rapporter från flygvapnets samlingar och byggde på det viset upp ett eget arkiv för egna, djupare studier.

Man har anklagat Hynek för att han inte redan tidigt under sin konsultverksamhet i flygvapnet kritiserade den officiella attityden, när han såg hur illa saken sköttes. Men han ansåg det bättre att ligga lågt tills vidare och på det sättet få tillgång till militära rapporter. Hynek trodde heller inte att hans kaliber som vetenskapsman var så stor att han kunde få till stånd en förändring.

Den stora vändpunkten för Hyneks del kom 1966. Efter en serie uppseendeväckande UFO-observationer i Michigan 1966 kallade dåvarande kongressledamoten Gerald Ford till en s k hearing om UFO. Denna hearing leddes till Coloradouniversitetets beryktade undersökning 1967-69. I ett öppet brev publicerat i tidskriften Science 21 oktober 1966 förklarade Hynek att UFO-fenomenet inte kan avfärdas med en axelryckning och pläderade för en grundlig vetenskaplig undersökning.

Coloradouniversitetets undersökning av UFO under ledning av professor Edward U. Condon blev dock inte vad Hynek hoppats på. Någon opartisk vetenskaplig studie kunde den knappast kallas. Det visade sig bl a genom ett internt memorandum skrivet av projektledaren Robert Low. Där sades på förhand att resultatet med säkerhet skulle komma att bli negativt.

Kommittén arbetade också med en mycket begränsad frågeställning, nämligen om UFOs representerade

utomjordiska intelligenser. På det sättet kunde man effektivt blanda bort korten i sakfrågan. I sin kritik över Condonrapporten skriver Hynek:

"Problemet var — och är — huruvida UFO-rapporter från mer än ett hundra länder representerar något genuint nytt för vetenskapen oavsett förutfattade meningar (t ex ETI, utomjordisk intelligens) som förklaringsgrund för rapporterna." (1)

Sedan mitten på 1960-talet hade Hynek mer eller mindre i hemlighet samarbetat och utbytt data med vetenskapsmän som var intresserade av UFO-problematiken men inte ville framträda utåt. Liket vetenskapsmän under medeltiden arbetade de i form av ett "osynligt kollegium". "The invisible college", blev också titeln på en bok av dr Jacques Vallee, en av deltagarna i gruppen. (2)

Resultatet av sina egna ansträngningar på UFO-forskningens område presenterade Hynek i sin epokgörande bok "The UFO experience" 1972, tyvärr inte översatt till svenska. (3) Där visar han med all önskvärd tydlighet att UFO-fenomenet verkligen representerar ett för vetenskapen nytt fenomen som är värt vidare undersökning. Han presenterar också sin indelning av UFO-rapporterna i sex kategorier, vilken sedan blivit allmänt godtagen. Den sista kategorin, närobservationer av det tredje slaget, d v s observationer av varelser, vilket av svenska massmedia döpts om till närkontakt av tredje graden, har blivit ett begrepp som kommit att fastna i det allmänna medvetandet.

I samband med den stora UFO-vågen 1973 grundade Hynek sitt Center for UFO Studies. Men först besökte han Vita Huset för att diskutera sitt projekt med representanter för Nixonadministrationen. Hynek hänvisades till presidentens rådgivare Walt Rostow för vilken han förklarade: "Jag vill inte skapa en privat organisation som gör ett dubbelarbete, om det är så att det redan pågår forskning från regeringens sida. Jag vill inte ta på mig ännu en börda om det inte är nödvändigt."

Walt Rostow svarade kort:

— You do not need to know — ni behöver inget veta.

Med andra ord förklarade presidentens rådgivare att myndigheternas UFO-forskning inte angick Hynek.

Center for UFO Studies har samlat flera av de ledande UFO-forskarna i USA och bidragit till att ämnet fått en bättre status i vetenskapliga kretsar. Man har struntat i flygvapnet och övriga myndigheter och utför arbetet själva.

I boken "The edge of reality", skri-

J. Allen Hynek

ven tillsammans med Jacques Vallee, framför Hynek åsikten att Donald Keyhoe med all sannolikhet skulle ha lyckats bättre med sin organisation NICAP på 1950-talet om han struntat i att bråka med myndigheterna och istället byggt upp en stab av vetenskapsmän som gjort jobbet själva. Pengar saknades nämligen inte. Under en period hade NICAP till och med mer pengar att röra sig med än flygvapnets eget Projekt Blue Book. (5)

Något av höjdpunkten på Hyneks karriär kom 1977 i och med Steven Spielbergs film om närkontakt av tredje graden. Filmen grundar sig delvis på verkliga fall, vilket var ett förslag från Hynek som fungerade som konsult till Spielberg. I den efterföljande publicitetsvågen döptes Hynek till UFO-forskningens Galilei av tidskriften Newsweek. Därmed befästes hans rykte som världens främste UFO-forskare.

När det gäller teorier om UFO-fenomenet var Hynek ovanligt öppen för möjligheter som för gemene man gränsar till science fiction. En god bild av olika teorier och hypoteser får man genom att läsa boken "The edge of reality", som till stor del består av en diskussion mellan Hynek och Vallee.

Hynek var skeptisk till den utomjordiska teorin, mycket på grund av de stora avstånden i rymden. Antalet UFO-observationer var alldeles för många för att det skulle vara en logisk teori, menade han. Samtidigt förbryllades han av de uppenbara psykiska aspekterna i många UFO-fall och spekulerade att det kunde röra sig om en teknologi som innefattade både det fysiska och psykiska, en mind-matter-teknologi. (6) Tefaten skulle kunna representera ett gränsområde mellan vår verklighet och en parallell verklighet.

Något färdigt svar på UFO-gåtan

gav han aldrig i intervjuer. "Om ni vet svaren i förväg är det inte forskning ni håller på med", brukade han framhålla för sina studenter vid Northwestern University.

Verkligt filosofisk blev Hynek när han funderade över tefatens betydelse för vår kultur och människans utveckling. "Kanske är UFOa instrument för att göra oss medvetna om sanningen, göra oss bekanta med nya begrepp om liv och verklighet", spekulerade han i en av de sista intervjuerna. (7) Samma tankegångar har föresvävat flera forskare som tittat på UFO-fenomenet i ett globalt, historiskt perspektiv. Följdfrågan är förstås: Vem sköter "instrumenten"?

Att läsa Hynek och följa hans forskning och tankegångar är ett stimulerande intellektuellt äventyr. Det är ännu för tidigt att uttala sig om vilken betydelse hans insats kommer att få för framtiden. Kanske kommer han att gå till historien som en banbrytare och en av detta sekels stora män.

Noter

1. J. Allen Hynek: The UFO experience — a scientific enquiry. Corgi Books, London 1972, s. 242.
2. J. Allen Hynek & Jacques Vallee: The edge of reality. A progress report on unidentified flying objects. Henry Regnery, Chicago 1975.
3. Enda boken på svenska av Hynek är: UFO-rapporten. Vad U.S. Air Force förteget och varför. Berghs 1977.
4. John Keel: UFO intelligence digest: The contactee key. UFO-report, vol. 4, nr. 4, aug. 1977. s. 10.
5. Ibid. s. 194.
6. J. Allen Hynek: What I really believe about UFOs. Proceedings of the First International UFO Congress (Chicago 24-26 juni 1977). Warner Books, N.Y. 1980, s. 165.
7. Intervju med J. Allen Hynek. Sökaren, nr. 9, 1985, s. 10. Ursprungligen publicerad i Omni 1985.

Bertil Falk:

En ny säkerhetspolitik

Efter Tjernobyl har vår skepsis mot kärnkraften vuxit ännu större. Svenska bönder som lägger radioaktiv halm utanför regeringskansliet Rosenbad säger mycket om de krafter som släpps loss när den nukleära andan slipper ur sin flaska. Ändå är en rysk reaktor som spårar ur och löper amok en stilla fläkt av fasa jämfört med vad som händer om kärnvapenmakterna börjar bombardera varandra med sina hemiska förstörelsevapen.

Jag var för ett tag sedan i Washington, D. C. och besökte World Watch Institute, en forskningsinstitution där man håller ett öga på vad som händer ute i världen. Institutet leds av Lester R. Brown och han har i år ägnat särskild uppmärksamhet åt säkerhetspolitik och kapprustning.

Hans slutsatser är både nedslående och hoppfulla. I sin blinda strävan att vinna kapprustningen har de båda supermakterna USA och Sovjet satsat så mycket pengar att de i stället håller på att förlora den ekonomiska kampen för tillvaron.

— Det är förlegat att uttrycka säkerhet i militära termer, menar Lester R. Brown. Nationell säkerhet bör i dagens läge i stället uttryckas i ekonomiska begrepp.

Men i sin vilda kapplöpning har både USA och Sovjet alltmör hamnat på den ekonomiska efterkälken. Brown anser att den direkta anledningen till USAs stora underskott i budget och bytesbalans liksom Sovjets svåra ekonomiska problem hör samman med inriktningen på militär dominans.

— Japan, som på grund av en överenskommelse som förhindrar att landet militariserar, är på väg mot ekonomisk dominans i världen, kommer att passera USA som världens ledande handelsmakt år 1990.

— Japan har nämligen upptäckt att i kärnkraftsaldern är militär styrka av begränsat värde. Politiskt inflytande kommer i dag mera från styrkan hos en högt produktiv och internationellt

Mannen som håller ett öga på världen, Lester R. Brown vid World Watch Society i Washington. Foto Cecilia Falk.

konkurrenskraftig industri.

Faktum är att även andra länder har upptäckt detta, konstaterar Lester R. Brown. Och han berättar lite överraskande att bland de länder som nu drar ner på sina militära kostnader och i stället satsar på ekonomisk utveckling är så pass vitt skilda nationer som Kina, Argentina och Peru.

Brown menar att om ideologierna skjuts åt sidan och ersätts med praktisk handling, så kommer också motsättningarna mellan öst och väst att mjukas upp. Som ett exempel på detta pekar han på just Kina och dess ekonomiska reformer.

Både USA och Sovjet skulle uppnå politisk avspänning om man i stället för att rusta och rusta rusta satsade på ekonomiskt ledarskap.

— De båda militära supermakterna har varit så upptagna av varandra att de undgått att lägga märke till att den globala geopolitiken håller på att om-

formas på ett sådant sätt att säkerhet bättre kan definieras i ekonomiska än i traditionella militära termer.

Men visst är det förhoppningsfullt att Kina, Argentina och Peru har sneglat på Japans framgångar och insett att vägen till nationell säkerhet bättre uppnås med ekonomiska satsningar än med upprustning.

Jag frågade Lester R. Brown hur det i sammanhanget ser ut för Europas del. Hans svar var tyvärr nedslående. Europa, menar Brown, har en tendens att dras med i supermaktarnas kapprustning.

Men allt som kan leda till att vi får en värld som inte hotas av massförstörelse måste vi ta fasta på. Det finns väl ingen som inte tycker att det låter rimligt att skapa säkerhet genom att avstå från kärnvapen och kapprustning och i stället gå in för ekonomiska framsteg.

Spontan självbot

Ibland händer det att sjukdomen cancer spontant går tillbaka eller försvinner, plötsligt och oförklarligt. Sådana fall har betraktats som undantag, och det har inte gjorts några mer ambitiösa försök att finna ett mönster hos dem. Nu har dock Institute of Noetic Sciences, IONS, i USA gjort en omfattande studie av medicinsk litteratur för att samla alla rapporter om cancer och andra allvarliga sjukdomar som oförklarligt gått till bot eller bättring. IONS har sponsrat forskning och konferenser om den roll som medvetandet och positiva känslor har för självhealing.

— En viktig del av helandets gåta har förbisetts, säger Brendan O'Regan, forskningschef vid IONS. Men vi har nu samlat en utomordentlig mängd upplysningar och torde ha den största databasen i världen om sådana här medicinska fall.

— Ännu är inte mycket känt om självhealing. Men det verkar som om den inträffar oftare hos barn än hos vuxna. Psykologiska faktorer är viktiga. Det finns en medicinsk rapport om en kvinna vars livmodercancer hade spritt sig hopplöst. När hennes man, som hon hade ett hatfyllt förhållande till, dog, tillfrisknade hon dramatiskt.

Under ett halvt års forskning har Remission Project samlat 2.000 liknande rapporter. Detta material kommer nu att studeras noga.

Källa: Brain/Mind Bulletin, 24 mars 1986.

Bönens betydelse

Tre amerikanska hjärtspecialister säger enligt tidskriften *Medical Tribune* att de ber för sina patienter. En av dem, Randy Byrd, har gjort en undersökning av 393 hjärtpatienter. 192 av dem fick förebedjare, medan 201 inte fick det. Slumpen avgjorde i vilken av de två grupperna en patient hamnade, och Byrd visste inte själv vilka som blev föremål för bönen.

Grupperna var jämförbara vad gäller ålder och hur allvarlig sjukdomen var.

De patienter som det bads för, kom att lida av färre komplikationer inom tre områden:

Endast tre behövde antibiotika, mot 16 i kontrollgruppen.

Endast sex led av lungödem, mot 18 i kontrollgruppen.

Ingen av dem som det bads för, behövde intubation (införande av ett rör genom munnen och struphuvudet). 12 av de övriga behövde det.

— På grund av undersökningens resultat tror jag att bönen har en välgö-

rande inverkan på sjuka människor, säger dr Byrd.

Undersökningen utfördes under en tiomånadersperiod, medan Byrd var biträdande professor i medicin vid University of California i San Francisco.

Arthur Kennel, biträdande professor i medicin vid Mayo Medical School, säger att undersökningen ger vetenskapligt stöd åt hans egna iakttagelser.

— Jag ber för mina patienter, och jag tror att det gör dem gott.

Överläkare John Merriman vid Doctors Medical Center i Tulsa är inte förvånad över resultatet av dr Byrds undersökning.

— Jag tror förbön gör att patienter klarar sig bättre.

Byrd hade engagerat protestanter, katoliker och judar som förebedjare. De fick veta namnet på patienten, diagnosen och tillståndet. De ombads att be varje dag, men fick inga instruktioner om hur det skulle gå till. Varje förebedjare bad för flera olika patienter. Varje patient i experimentet hade mellan fem och sju förebedjare.

Källa: Brain/Mind Bulletin, 24 mars 1986.

(Dr Randy Byrd, 749 Elysian Blvd., Big Bear City, Calif. 92314, USA.)

Gåvor

Vera Siöcrona, Malmköping, 120:-, Harvinder Singh, Västerås, 20:-, Carl-Erik Landegren, Hamlstad, 20:-, Eivor Lundgren, Fritsla, 20:-, Thomas Andersson, Oviken, 70:-, O. Egerland, Solna, 20:-, Mycket tack för hjälpen! Red.

Buddhistisk rock!

Dubbing Dogs premiärsingle med låtarna Eating Friends och Only Fake.

Sätt in 25:- på postgiro 479 15 22-8, Tusen Ord, så kommer skivan med posten!

INTERLINGUA

— instrumento moderne de communication international

Språkvet.männens förslag t. int. hjälpspråk. Förstås redan av ital.-, sp.- och portug.-språkiga.

Lärobok 25 kr, ordbok 20, medlemskap inkl. tidskrift 30 kr/år.

SV. SÄLLSK. F. INTERLINGUA, Box 26030, 750 26 UPPSALA.

Giro 47 41 41-9.

Tel. 018-12 06 22, 0340-150 53

Comprension precede pace — Förståelse föregår fred!

Varför inte?

Varför diktar alla diktare om frågor

Varför handlar ingen dikt om svar

Varför frågar alla dikter efter vägen

Varför är det ingen som kan säga var

Varför ropar alla diktare i mörkret

Varför gråter de och svär

Varför frågar de så bittert

Varför tänder ingen ljus och jublar: Här!

Asa Freij

Sökarguiden

Stjamsund
770 70 Långshyttan
Tel 0225 - 80001

Swampdagar med Pelle Håmberg 26-28/9

Andy Schneider
18-19/10 Grundläggande Principer för Esoterik (DAG 1)
Bildandet av en esoterisk skola (DAG 2)
14-16/11 Johan Wretman: "A Course in Miracles"

Kurser i Kreativ Visualisering
Stockholm 25-26/10
Göteborg 8-9/11
Ring 08-303072 för prospekt

NERA KURSER & TERAPIER
då ska du också hitta i Energi vägen
GRATIS på New Age centra
eller prenumrera 60:-/år
Energi vägen 73 351657-4

PAN
Göteborg 11
Inbädd 30:-

Närhet/Dag				
09/23 kl 19	Tisdag	Reoliah in Concert	Reoliah	
09/24 kl 19	Onsdag	Heal Yourself	Angel	
09/24 kl 19	Onsdag	A Course in Miracles	Margareta Belin	
09/25 kl 19	Torsdag	Väger du möta	Kay Pollak	
09/25 kl 19	Torsdag	Sinnens fulla bruk	Birgitta Hörner	
09/26 kl 19	Fredag	Själv och kroppen	Per-Olof Björk	
09/27 kl 10-17	Lördag/Söndag	En god "Krigare"	Jan Brinholte	
09/29 kl 9-10-30	Måndag-torsdag	Djurns vecka	Nord. samfund mot p djurf.	
	Måndag	Tai Chi	Therese	
10/02 kl 19	Torsdag	Andliga jagets utveckling	Doris Ankarberg	
10/03 kl 19	Fredag-söndag	MLP	Birgitta Hörner	
10/03 kl 19-01	Fredag	Vad är färg	Erik Wählén	
	Fredag	Brain, Mind...	Tony Buzan	
10/04 kl 19	Lördag	Att våga livet	Lars Lagerstedt	
10/06 kl 19	Måndag	Kärlekens helande kraft	Gun E. & Tomas Frankell	
10/07 kl 19	Tisdag	övernaturligt..	Marja Entrich	
10/08 kl 19	Onsdag	Vidga ditt medvetande	Louise Ayari	
10/09 kl 19	Torsdag	Samtal med Manja Tvan	Manja Tvan	
10/09 kl 19	Torsdag	Swami Premananda	Mahesh	
10/10 kl 19	Fredag	Loving fully	Alan Cohen	
10/11 kl 9-18	Lördag-söndag	Rit & symbol	Annika Langlet	
10/12 kl 10-17	Lördag-söndag	The Dragon...	Alan Cohen	
10/13 kl 19	Måndag	Tai Chi & Qigong	Thomas Heinesen	
10/14 kl 19	Tisdag	Levnadskonst	Sören Brind	
10/15 kl 19	Onsdag	Andevärlden existerar	Doris Ankarberg	
10/16 kl 19	Torsdag	Samtal med Manja Tvan	Manja Tvan	
10/17 kl 19	Fredag	Offer till ansvar	Johan Wretman	
10/18 kl 11-18	Lördag-söndag	Drömtolkning	Louise Ayari	
10/19 kl 19	Tisdag	Levnadskonst	Sören Brind	
10/20 kl 19	Måndag	Indianernas profetior	Nina Falkenberg	
10/21 kl 19	Tisdag	Findhorn	Ann Barr	
10/22 kl 19	Onsdag	Sacred Dance/New Games	Ann Barr	
10/23 kl 19	Torsdag	öppna ditt medvetande	Doris Ankarberg	
10/23 kl 19	Torsdag	En ny ekonomi	Eirik Myrhaug	
10/27 kl 19	Måndag	Song of healing	Jelena & Ralph Lundsten	
10/28 kl 19	Onsdag	Var verklig	Lena Kristina Tuulse	
10/29 kl 19	Onsdag	Bortom manligt & kvinnligt	Ronald & Tomas	
10/30 kl 19	Torsdag	Astrologi	Jan Romander	
10/31 kl 19	Fredag	Healing your life	Martin Brofman	
11/01 kl 10-18	Lördag-söndag	Healingintensiv	Martin Brofman	
11/06 kl 19	Torsdag	Stjamsund på PAN		
11/13 kl 19	Torsdag	En regnbågsresa	Harald Thiis	
11/15 kl 10-17	Lördag-söndag	Healing	Harald Thiis	

Så blir du en god krigare

Tai Chi

BRAIN MASTER
Tony Buzan

Rök utan eld?

I den amerikanska tidskriften International UFO-Reporter, juli-augusti 1985, hade UFO-undersökningspionjären Richard Hall en artikel där han försökte visa att flygande tefat kan ha störtat på jorden. (Sökaren nr 6, 1986.) För ett av de sex fallen uppger Hall UFO-undersökaren Todd Zechel som en av källorna. Men i en insändare i november-decembernumret 1985 av IUR bestrider Zechel att han någonsin lämnat de uppgifter om fallet ("1953: I närheten av White Sands, New Mexico") som Hall återger. Han skriver att Hall, och Len Stringfield, tycks ha fått sina informationer om datum och plats för händelsen, samt andra detaljer, från ett brev som sändes till UFO-undersökningsorganisationen NICAP av en student vid Bob Jones-universitetet. Zechel:

"Brevet ifråga ledde till ett sammanträffande med en armémajor, den 'helikopterpilot', som Hall hänvisar till. Fastän Hall beskriver piloten som en 'förstahandskälla', förnekade officeren all personlig kännedom om den händelse som studenten hade berättat om; dessutom visade han sig vara en andrahandskälla till något som uppgavs ha ägt rum 1950. - - - Hall var närvarande, på min inbjudan, under intervjun med officeren i Washington, D. C., varunder denne, som jag erinrar mig det, tog tillbaka den historia som han berättat för studenten." - Men i följande intervjuer, och framför TV-kamera i ett program som Zechel var medproducent till, talade majoren om ett fall med störtat tefat som hade berättats för honom av en helikopterpilot vid Langley-flygbasen sommaren 1951. Arméofficeren, som då varit kadett vid Civil Air Patrol var flera månader vid Langley och flög med helikopterpiloten, en löjtnant. Piloten berättade i förtroende för den unge kadetten att han varit med om att ta hand om ett störtat tefat i slutet av 1950 och att tefatet hade förts till Langley-flygbasen för undersökning.

Zechel gör den allmänna kommentaren till artikeln skriven av Hall att denne i stället för att lägga fram ett någorlunda vattentätt fall, som går att kontrollera och som klarar en kritisk granskning, valt metoden att ta upp flera fall, tydligen i förhoppningen att den samlade tyngden av sex icke-bevisade fall utgör kompensation för bristen på verkliga bevis.

I mars-april-numret 1986 av IUR skriver Richard Hall att antingen han själv eller Todd Zechel har dåligt minne och att deras oenighet natur-

ligtvis komprometterar fallet. Efter-som intervjun ägde rum för nära 10 år sedan, kan Hall inte återfinna sina ursprungliga anteckningar, men han tror att Zechel kan ha förväxlat två olika historier som tillskrivs officeren ifråga. Eller också, skriver Hall, "hörde vi väldigt olika vad mannen sa".

Men vid den intervju som Zechel och Hall gjorde med den man som enligt Zechel var major och enligt Hall överstelöjtnant, tog mannen enligt Hall absolut inte tillbaka sina uppgifter om de händelser 1953 som han varit förstahandsvittne till och som först berättades för Hall och Zechel av en av mannens tidigare elever. Inte heller var han angelägen om att bekräfta uppgifterna, men slutsatsen av hans uttalande blev att han lät det sagda stå som sant. Officeren berättade både om en händelse som han varit förstahandsvittne till och om en händelse som hade berättats för honom, alltså om något förtäckt ordalag. Han var inget villigt vittne. Men han sa enligt Hall ingenting med innebörden att han tog tillbaka något.

Sheldrake-pris

Tre priser på tillsammans 16.500 dollar har utdelats i en tävling om vilka forskare som bäst kunnat testa Rupert Sheldrakes teori om morfiska resonansfält.

Enligt Sheldrakes ytterst kontroversiella teori är det lättare att lära in något som redan har lärts in av många andra, eftersom ett resonansfält har bildats den genom ökande mängden erfarenhet.

Prisutdelningen skedde i juni på Tarrytowns konferenscenter i New York.

Första priset delades mellan Gary Schwartz vid Yale och Alan Pickering vid Hatfield Polytechnic i England. Tredje priset gick till Arden Mahlberg, klinisk psykolog i Madison, Wisconsin, USA.

Juryn bestod av fysikern David Bohm vid London University, zoologen David Deamer vid University of California i Davis, patologen Marco de Vries vid Erasmus-universitetet i Rotterdam och fysikern Michael Ovenden vid University of British Columbia.

Gary Schwartz experiment: För 93 försökspersoner visade Schwartz 80 ord på tre bokstäver från den hebreiska bibeln. Försökspersonerna var studenter vid Yale, vilka saknade kunskaper i hebreiska. 40 av orden var riktiga ord, 40 var nonsensord. Hälften av orden förekommer mer än 500 gånger i bibeln, den andra hälften

mindre än 24 gånger.

Försökspersonerna fick gissa innebörden i varje ord och angav graden av tilltro till varje gissning. De uppgav större tilltro till sin gissning, när det var riktiga ord de gissade på, och deras tilltro var dubbelt så stark när det gällde de ord som förekommer flitigt i bibeln i jämförelse med de ord som förekommer sällan.

Alan Pickerings experiment: Han visade persiska verkliga ord och nonsensord för engelskspråkiga studenter, som sedan tecknade ned orden ur minnet. Varken försökspersonerna eller experimentatorerna visste vilka ord som var riktiga förrän alla data hade samlats in och analyserats.

Bedömnarna var omedvetna om meningen med experimentet, när de angav hur riktigt orden hade återgetts ur minnet. De som hade återgett ett verkligt persiskt ord bedömdes genomgående vara bättre återgivare än de som hade återgett icke existerande ord.

Arden Mahlbergs experiment: Hans försökspersoner fick lära sig Morse-alfabetet eller en påhittad aldrig använd kod som påminde om Morse. Alla tre experimentgrupperna, 128 personer, lyckades bättre med Morsealfabetet, men skillnaden var sigifikant endast för den första gruppen.

Källa: Brain/Mind Bulletin, 7 juli 1986.

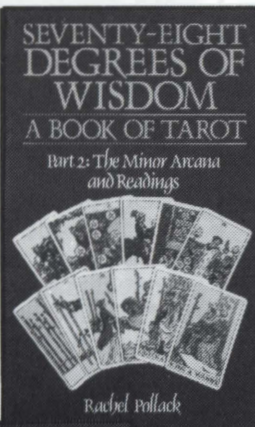
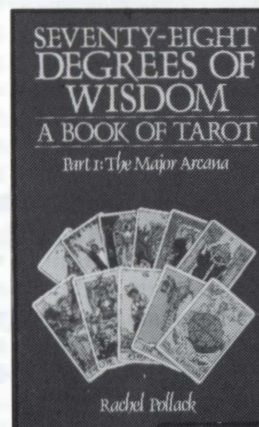
Hela Livet

Tidningen Astrologen har bytt namn till Hela Livet. "Det nya namnet säger mer om vad tidningen innehåller", meddelar redaktionen. "Där finns allt inom New Age, från astrologi till vegetarisk mat, meditation, positivt tänkande m m, som hör till nya tiden. - - - Namnet Hela Livet har en dubbel mening. Det står dels för livet som helhet, både på jorden och i universum, och människans hela liv från vaggan till graven, dels för att 'hela = läka' livet. - - - Hela Livet är en alltigenom oberoende tidning, som inte är anknuten till något slags förening eller liknande. Vi har ingen tro, som vi försöker tvinga på någon, utan anser att var och en ska försöka finna en trivsamt och hälsosamt livsstil, som passar för just honom/henne. - - - Hela Livet går in för att positivt men objektivt ta upp alla ämnen inom New Age. Vi förespråkar varken tro eller skepticism. Båda delarna är ett ställningstagande, och detta får varje läsare själv stå för." Adressen är Hela Livet, Runristargatan 2, 253 68 Helsingborg.

TIPS FRÅN NÄCKROSEN

SEVENTY-EIGHT DEGREES OF WISDOM PART 1

Pollack, R.
Hft. 127 sid. 76.00 Kr
The Seventy-Eight Degrees of Wisdom is a complete guide to the origins, meaning and psychological application of the Tarot, focusing on the Major Arcana. Its aim is to demystify and to make tarotsymbolism an effective and accessible tool of self-enlightenment.

SEVENTY-EIGHT DEGREES OF WISDOM PART 2

Pollack, R.
Hft. 205 sid. 95.00 Kr
In this second volume Rachel Pollack examines in depth the Minor Arcana or suit cards of the Tarot, with particular reference to the Rider-Waite deck. The second section of the text concentrates on how to give Tarot readings, bringing together the cards of the Major and Minor Arcana.

TAROT - THE OPEN LABYRINTH

Pollack, R.
Hft. 159 sid. 95.00 Kr
This NEW book by Rachel Pollack and a collection of Tarot readings and Meditations. The author has a deep understanding of the cards and refers to deep-psychology, mythology and spirituality in her interpretations. Each full interpretation sets the persons concern in a context of both light and dark.

RIDER WAITE TAROT DECK

Normal storlek 60.00 Kr.
Ministorlek 50.00 Kr.
78 kort i färg. Detta är de kort som används av Rachel Pollack i hennes böcker.

NYHET: BRON MELLAN DÅ OCH SEDAN

En berättelse om kärlek
Bach, R.
Inb. 333 sid. 156.00 Kr.
En ny bok på svenska av författaren till "Måsen" och "Illusioner". Detta är en rolig, sorglig och fruktansvärt ärlig självbiografisk berättelse om en man som söker kvinnan som skall vara både själsfrände och älskade.

NYA MUSIKKASSETTER!

OPEN SKY

Anugama
Kassett, 90.00 Kr.
Bitvis rytmiskt lekande musik, bitvis lite lugnare klanger som kan passa när man vill "virvla med" musiken för att mjukna upp. Instrumenten är, liksom på Anugamas tidigare band "Like the Ocean", flöjt, synthesizer, rytminstrument och naturljud.

SAN

Deuter
Kassett, 90.00 Kr.
En ny efterlängtat kassett av Deuter, lika livsbejakande men med en del nya instrument som t ex harpa och congas. Skönhet, lugn, drömmar och fantasi är ord som associeras med Deuters musik.

Kan beställas från

Näckrosen Bokhandel

Storgatan 10, Box 3022, 400 10 Göteborg
Tel. 031-13 60 85, 13 60 20

Astrologer misslyckas i prov

Forskaren Shawn Carlson vid Kalifornienuniversitetet har provat astrologers förmåga. I tidskriften *Nature*, 5 december 1985, finns en redogörelse för hans undersökning i vilken 30 framstående amerikanska och europeiska astrologer deltog.

Den fråga som skulle testas var om astrologer utifrån födelsedatum kan ge en beskrivning av en persons karaktär och öde. Astrologerna fick 116 olika fall att lösa. Tre karaktärsbeskrivningar lämnades för vart och ett av dessa — en var den rätta, och de två andra var slumpvis utvalda beskrivningar av andra personer. Uppgiften blev att välja ut den beskrivning som passade till det givna födelsedatumet.

Alla personlighetskaraktistiker kom från verkliga människor och hade sammanställts genom ett vetenskapligt erkänt och mycket använt frågeformulär, CPI, som mäter sådana drag som aggressivitet, dominans och feminitet genom en lång rad frågor med flera svarsalternativ.

Eftersom astrologer ofta gör gällande att tidigare utförda vetenskapliga undersökningar av astrologin har grundats på missuppfattning av vad astrologi är, lyssnade Carlson och hans kolleger på astrologers synpunkter och var noga med att utforma

undersökningen så att den skulle vara till deras belåtenhet.

Provet gjordes på dubbelblindbasis, dvs varken astrologerna eller experimentatorerna visste svaren på frågorna.

Resultatet blev att astrologerna blott i vart tredje fall lyckades para ihop födelsedatum med rätt personlighetsbeskrivning — och det är precis vad slumpen förutsäger.

Även i fall när astrologerna gav uttryck för stark övertygelse att de funnit lösningen, hade de inte mer rätt än slumpen.

Shawn Carlson anser att hans undersökning är ett starkt argument mot astrologin, så som denna praktiserar av ansedda astrologer.

— Trots att dem vi testade ansågs vara bland de bästa astrologerna i landet, trots att vi följde varje rimligt förslag som vi fick av astrologer som vi rådfrågade och trots att astrologerna godkände undersökningens uppläggning, så uppnåddes inte bättre resultat än slumpen ger.

Carlson tror att många astrologer är framgångsrika eftersom de drar viktiga slutsatser om klientens personlighet och livsstil utifrån ansiktsuttryck, kroppsspråk samt medvetna eller omedvetna verbala responser. Det är en metod som illusionister kallar "cold reading". Den kunde inte användas under provet, eftersom astrologerna inte fick träffa klienterna.

Den Svarta Bibeln

PRIS 125:- + porto

142 sidor, rikligt illustrerad. Boken omfattar förutom översikt över evangelierna RITER, BESVÄRJELSER samt MAGI av högsta klass.

Namn

Adress

Postadress

var god texta.

AB G WENDELHOLM
Postbox 14069
S-104 40 Stockholm

— Många människor skulle göra klokt i att använda sina pengar på kvalificerad psykologisk rådgivning i stället för på astrologer, menar Shawn Carlson.

Källa: The Skeptical Inquirer, vårnumret 1986.

Fotbollsentusiast ovan där...

Fotbollsspelaren Diego Maradona sa efter VM-matchen mot England att 1-0-målet kom till med hjälp av Guds hand (TT-Reuter). Vem kunde ana att Vår Herre är så intresserad av fotboll — och att han håller på Argentina! Alla fromma psalmsjungare i kyrkorna, som tror sig behaga Gud, de borde nog i stället ge sig ut på gröna gräsmattor och sparka boll. Ty det gillar Gud — åtminstone om man får tro att det ligger något i Maradonas uttalande.

I Karlstads stift tycks man ha förstått hur Gud vill ha det. Man har nämligen utsett en fotbollsspelare till biskop. Bengt Wadensjö heter han. Fast han fick sluta spela för 20 år sedan, berättar NWT. Han hade problem med menisken i båda knäna. Hans favoritlag har varit Elfsborg. Nu tänker han dessutom hålla på Karlstads BK. Om också Gud gillar

BBK är osäkert. Men det verkar inte så av tabellaget att döma.

slagit sin fru.

Källa: Meddelande från TT-Reuter, juli 1986.

Dom mot scientologikyrkan

En domstol i Kalifornien har dömt scientologikyrkan att betala 200 miljoner kronor (!) i ersättning till en 37-årig man, som tidigare i elva år arbetat inom kyrkan, för att mannen blivit ekonomiskt utblottad och psykiskt skadad av sitt arbete. 37-åringen hävdade under rättegången att kyrkan hade ljutit genom att förespegla honom hälsa, framgång inom affärslivet och övernaturliga krafter. Han hade betalat 700.000 kronor till kyrkan och erhölet en hög värdighet inom den, innan han fann att alltsammans var bluff.

Scientologikyrkan anförde att mannen hade vårdats för mentala sjukdomar, smittit från värnplikten och

Jag tror att hinduismen just nu har ett särskilt bud till världen genom att den så starkt framhäver livets helighet, livets enhet och människans gudomlighet.

Swami Lokeswarananda

Det är kärlek och endast kärlek jag predikar, och jag bygger mina läror på den stora vedantiska sanningen om den förblivande och allestädes närvarande själen i universum.

Swami Vivekananda

Avskyn för blodsutgjutelse skall alltid vara det första tecknet på humanitet. Och sålunda tillhör, jag upprepar det, framtiden vegetarianerna.

Professor Betekoff

REINKARNATIONSBÖCKER

Så länge lagret räcker!

Reincarnation: The Phoenix Fire Mystery

An East-West Dialogue on Death and Rebirth from the Worlds of Religion, Science, Psychology, Philosophy, Art, and Literature, and from Great Thinkers of the Past and Present.

FENIXMYSTERIET

En stor antologi om reinkarnations-tron har sammanställts av Joseph Head och S.L. Cranston... Verket tar upp reinkarnationstron i olika tider och kulturer.

SÖKAREN nr 7, 1986

Inb. 619 sid. 100.00 Kr

Reincarnation A NEW HORIZON IN SCIENCE, RELIGION, AND SOCIETY

SYLVIA CRANSTON AND CAREY WILLIAMS

EN NY HORIZONT

Det nyutkomna verket nämner de upplysta metoder som reinkarnations-förespråkarna erbjuder som en definitiv lösning på sådana nutida problem som kärnvapenkrig, självmord, åldrandet, stress, ungdomsbrotslighet och miljöförstöring.

TEOSOFISKA RÖRELSEN nr 32

Inb. 385 sid. 170.00 Kr

Böckerna kan beställas från

TEOSOFISKA KOMPANIET/ULT

Roslinväg 8, 4 vån, 217 55 Malmö

Tel. 040- 91 91 89

Postgiro 444 58 09-9

Vi är entusiaster som ska starta ett familjehem — förr kallat fosterhem. Vi söker kontakt med erfarna familjehem, socialsekr, liknande personer och i synnerhet tidigare familjehemsbarn. Svar till "Idealisterna", Sökaren f.v.b.

Jag är en 29-årig Sanningssökare, som söker inte bara Sanningen utan även en livs- ledsagarinna. Du bör vara 20-30 år, 160-170 cm lång, rök- och spritfri och öppen för alla religioner. Dessutom är det ett plus om Du är född i Oxens tecken. Svar till "Sökaren", Sökaren f.v.b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från TEOSOFISKA SAMFUNDET — PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begäret gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Svaret finns inom Dig: Livsenergin.

Lyssna till Dina drömmar och tankar.

Var uppmärksam på Din kropps signaler.

Jag lyssnar gärna tillsammans med Dig och kan stödja Din utveckling.

Gunnar Phragmén, Allhelgonag. 7, 116 58 Stockholm

Tel: måndag, förmiddag, 08-753 22 42

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal

40 sidor, ca 20:—

Buddhas tal till Sigala

24 sidor, ca 16:—

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal

av Narada Maha Thera

80 sidor, ca 15:—

Buddhistisk meditation

av Francis Story

32 sidor, ca 7:—

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Det är ingen "lätt" bok. Diskussionen

av den materialistiska världsbilden har

delvis en hög abstraktionsnivå och inne-

Martinus

Martinus och mirakelkursen

Sedan den danske mystikern Martinus lämnade det jordiska 1981, har flera böcker om hans kosmologi kommit ut i Danmark. En av dem finns nu också på svenska. Per Bruus-Jensen, som var nära medarbetare till Martinus under några år, har skrivit *Människan och livsmysteriet* (Zindermans förlag, 123 sidor).

Trots det ganska beskedliga formatet griper förf. sig an ett väldigt ämne. Han syftar till inget mindre än att dels vederlägga den moderna "vetenskapliga" mekanistiska, materialistiska livssynen, dels ge ett alternativ till den. Detta alternativ finner han helt naturligt i Martinus kosmologi, och boken har också undertiteln "introduktion till en kosmisk livssyn".

Förf. redogör först för huvudpunkterna i den mekanistiska synen på levande väsen, och visar sedan hur de enligt hans mening strider mot varandra. Livet är ändamålsenligt och strävar efter att bevara sig självt. Men detta, menar förf., kan inte förklaras rent mekanistiskt eftersom det förutsätter begreppet *livsupplevelse*, som till sin natur är något subjektivt och icke-materiellt. Detta tar han sedan till utgångspunkt för en beskrivning av några av huvuddragen i Martinus syn på det levande väsendet, och boken avslutas med en överblick över jordklotets nuvarande utvecklingsstadium så som Martinus har beskrivit det. Trots den dystra situationen i världen, där människan hotar att förgöra både sig själv och det mesta av skapelsen på jorden, beskriver Martinus en ljusnande framtid med ett "riktigt människorike" som visserligen ligger långt fram i tiden men som ändå är en naturlig följd av utvecklingen.

Det är ingen "lätt" bok. Diskussionen av den materialistiska världsbilden har delvis en hög abstraktionsnivå och inne-

håller en hel del fackuttryck, som visserligen förklaras i texten men som kräver uppmärksamhet och koncentration för att hållas i minnet. Men den som verkligen för sin egen del söker "livsmysteriets lösning" kan finna bekantskapen med Martinus kosmologi mycket givande. Jag minns min egen upplevelse när jag någon gång i början av 60-talet fick huvuddragen i Martinus världsbild klara för mig. Det var som ett pussel hade lagts färdigt med alla bitarna på plats. Det blev en sorts referensram, utifrån vilken andra världsförklaringar och livssyner kunde bedömas.

Martinus kosmologi kan beskrivas som en intellektuellt betonad förklaring av livets natur. Den gör anspråk på att vara en universell (allmänt giltig) kosmologi och därmed också en universell teologi, eftersom kosmos för Martinus är den "synliga" delen av Gud.

I detta avseende står Martinus kosmologi i kontrast till en annan nutida källa till inspiration för ett växande antal människor, nämligen *A Course in Miracles*. Den förklarar uttryckligen att "en universell teologi är omöjlig, men en universell erfarenhet är inte bara möjlig utan nödvändig". Kursen har en enda avsikt, att ge möjlighet till denna erfarenhet.

Också *A Course in Miracles* har gett upphov till ett antal böcker, som behandlar olika aspekter av den på ett mer lättillgängligt sätt än källskriften. På svenska har hittills endast kommit två av Gerald Jampolsky (*Kärlek är att släppa rädslan, och Lev och lär kärlek*). En liten engelsk bok med den kryptiska titeln *Have Miracles, Will Travel* är skriven av Burt Hotchkiss (Harlo Press, Detroit, 96 sidor). Hotchkiss förefaller vara en av dessa många amerikanska affärsmän som efter en framgångsrik karriär pensionerar sig för att ägna sig åt ideellt arbete. Hans inspirationskälla är alltså mirakelkursen, och boken är en samling föredrag som han höll på Nya Zeeland 1982.

I sex kapitel tar han upp teman från kursen: mirakler, vad egot är, hur förväntningar styr upplevelsen, välbefinnande och mänskliga relationer. Framställningen är hela tiden praktiskt inriktad, kryddad med personliga erfarenheter, humor och "Burtism" i stil med "We really want only what we can give without a sense of loss" eller "Our mind does not let us see what doesn't fit". Ett grundtema i kursen är att vår uppfattning eller upplevelse av världen bara är en spegel av vår tro hur världen är inrättad. En liknande tanke finns hos Martinus, men mirakelkursen avstår från den kosmologiska underbyggnad som är så väsentlig för Martinus, och koncentrerar sig hela tiden direkt på själva upplevelsen. Så blir Martinus arbete och mirakelkursen två vägar som slingrar sig lite olika men som leder till samma mål. Båda är användbara redskap för personlig förändring och utveckling, och på båda kan det råd tillämpas som Martinus många gånger gav studerande av sitt arbete: "Ta det ni kan använda, och låt resten ligga!"

Nils-Olof Jacobson

Caddys inre röst på svenska

Från december 1979 har man i varje nummer av Sökaren kunnat läsa ett avsnitt av den visdom som Eileen Caddy, en av Findhorns grundare, fått genom en inre röst. Maria Adkinson, bosatt på Findhorn, gör översättningen, och hennes man, Charles, illustrerar. Många har hört av sig med beröm, och frågan om Eileen Caddys tankar finns samlade på svenska, eller kommer att utges i bokform på vårt språk, har flera gånger ställts. Nu finns Caddy på svenska i en liten vacker volym, *Det levande ordet*. Det är det nya förlaget Resonans (Stjärnsund, 770 70 Långshyttan) som gett ut 110 sidor Caddy i Gunne-Envals översättning och med illustrationer av Mikael Kvist.

Eileen Caddy skriver i sitt förord:

"De korta böner eller meditationer som återfinns i denna bok, har jag fått vid olika tidpunkter under årens lopp, och jag brukar använda dem i helgedomen före en stunds stillhet eller vid behov. Jag fick dem av den 'stilla lilla rösten' därinne, rösten som jag hört och levat efter i många år. Jag kallar den 'Guds röst'. Du kan kalla den vad du vill."

Det handlar mycket om alltings enhet och helhet. Gud finns i allting. Gud är vårt innersta väsen, och vår kraft. Insikten om det fyller en människa med självförtroende och glädje.

"Jag är inom er", säger Gud. "Jag är den stilla klara mittpunkten av fullkomlig frid."

Det är "hinduism" det här rör sig om. Det är samma som vedanta lär, en djup form av mystik.

Kärlek är förstås också ett tema hos Caddys inre röst.

"Öppna era hjärtan på vid gavel och älska hela mänskligheten, hela skapelsen!" — "Kärlek förändrar och förvandlar verkligheten som ingenting annat kan, för den är den största kraften, den mest förenande kraften i Universum."

Glädje vid livet och tacksamhet över att finnas till återkommer.

"Hälsa den här dagen med glädje. Lägg glädje i varje handling denna dag. Det är en ny dag, en härlig dag, välsignad av Mig."

Positivt tänkande pläderas det för i god New Age-anda.

"Byt ut alla negativa tankar mot älskande positiva tankar och fortsätt din väg jublande. Jag är med dig."

Caddys "stilla lilla röst därinne" har gett oss en visdom med många fina påståenden om livet. Kanske bör man på något sätt redan ha detta inom sig för att riktigt kunna acceptera det och uppsakta det till fullo. För den som inte är införstådd med att "varhelst du är, så finns Jag där, för Jag finns i själva mitten hos dig", förefaller kanske detta tänkande flummigt. Men för många idag ger Caddy ord åt sådant som de själva tänker eller känner. Kanske har man rätt hoppas att dessa tankar ligga sanningen nära.

SM

HemmaFödd

Energica

Att föda hemma

Monica och Per ville att deras barn skulle födas i en så varm och kärleksfull miljö som möjligt, och utan några bedövningsmedel. De menade att barnet skulle må bättre av att födas hemma än på sjukhus. De förberedde sig genom kontakt med föreningen Föda Hemma och med en barnmorska. Under förlossningen var två barnmorskor närvarande, en som var van vid hemmaförlossningar och en som ville lära sig det.

Per Frisk fotograferade före, under och efter den stora händelsen och sammanställde snabbt en liten bok med text och bilder om upplevelsen att bli förälder hemma. Boken heter *HemmaFödd* (Energica Förlag, 1986).

Recensenten är varken läkare, barnmorska eller kvinna och föga kompetent att bedöma boken, men det kan sägas att den är fängslande och spännande, skriven med ett lätt handlag, och den delar med sig av erfarenheter och ger råd.

"Beatrice (barnmorskan) kommer med en Bessmanvåg, en sån man väger fisk med, och väger och mäter. 4 kg och 52 centimeter lång är Ville. Hon räknar fingrar, tår, kollar ryggrad och gom. Allt är som det ska vara. Papper fylls i, sakta blir allt klart och vi lämnas ensamma i natten med en några timmar gammal pojke som förundrat tittar och gnyr. Vi spelar klassisk musik, adagiostycken, som vi spelat många gånger tidigare för honom då han låg i magen. Vi skålar i nypressad apelsin- och somnar lyckliga alla tre i sängen, en sån dag, en sån natt!"

En varelses födelse är ett under som vi inte förstår, lika litet som världen i dess helhet. Vi vet inte varför vi blir till — om det nu inte är bara för att vi skall finnas till och leva mänskliga varelsers liv.

Ville, som på bokens sista sida ser ut som en astronaut, spejar ut över det svårbegripliga universum och går något mänskligt öde till mötes.

SM

Hans Jensen

En präst diktar

Det är svårt att förstå, när det som sker inom oss och omkring oss går över allt förstånd.

En rösts tonläge, en hands dröjande berättar om det djupaste i tillvaron upptäckten av medmänniskan.

Dikten är skriven av Hans Jensen, Vreta kloster. Inför sin 75-årsdag i sommar kom han ut med sin andra diktsamling, *Infalls-vinklar* (RSFH:s förlag Fritidsforum, N:a Stationsg. 121, 113 33 Stockholm, ca-pris 75:-).

Hans Jensen är präst, men han har också sedan 1942 arbetat inom hemgårdsrörelsen i Linköping. Han har bland annat varit ordförande i URSK, Ungdomsrådets riksorganisation och styrelseledamot i RSFH, Riksförbundet Sveriges Fritids- och Hemgårdar.

I hans förra samling, "Närhet och distans", är flera av dikterna ända från 30-talet.

— Ja, dikter åldras inte på samma sätt som predikningar gör, säger Hans Jensen. För inte så länge sedan ryckte jag hastigt in i stället för en prästkollega. Jag trodde att jag kunde använda en av mina gamla predikningar, men fann att den var helt förlegad! Så jag fick skriva en ny. Men med dikter är det annorlunda. I dikten fångar man ögonblicket — jag gör åtminstone det. När inspirationen kommer, skriver jag ner vad jag tänker och känner just då, och ofta står sig dessa rader.

Det finns en hel del humor i Hans Jensens dikter. Vad sägs om den här t ex:

GODNATTORD

(en sommarkväll)

Älskling, vill du sova ensam eller ha din bädd gemensam? Var önskan kan jag trygga med fönsterstopp för mygga.

Gunilla Lockwall

Retreat i Himalaya

Paul Brunton var en engelsk vetenskapsman med en levande känsla för det andliga. Han var en pionjär inom den sfär som man numera kallar den privatreligiösa. Han bekände sig inte till någon speciell religion eller filosofisk åskådning utan gick sin egen väg, ledd av ljuset i sitt eget inre. Paul Brunton menar att den enda hållbara visdomen kommer inifrån människan själv, från hennes högre jag eller Överjaget som han kallar det. Genom att vända uppmärksamheten inåt tills tankeprocessen tystnar, blir människan ett med sitt eviga Överjag, det vill säga med det som vi brukar kalla Gud.

Det är denna process som Paul Brunton beskriver i sina böcker, av vilka vi nu har fått åtta översatta till svenska. *Till Himalaya* (övers. Anna C. Bornstein, Larsons förlag) hör till författarens tidiga verk och utgavs i London för första gången 1937. Boken innehåller en enkel berättelse om Paul Bruntons färd allt djupare in i Himalayas väldiga bergmassiv. Han rider på en ponny på trånga, steniga, ofta hala vägar utefter hisnande avgrunder, medan han njuter av det storslagna panorama som öppnar sig för honom och den absoluta ensamheten som är mättad med frid. Inga svårigheter eller strapatser tycks kunna slå ner hans mod. De kan inte beröra hans djupaste väsen.

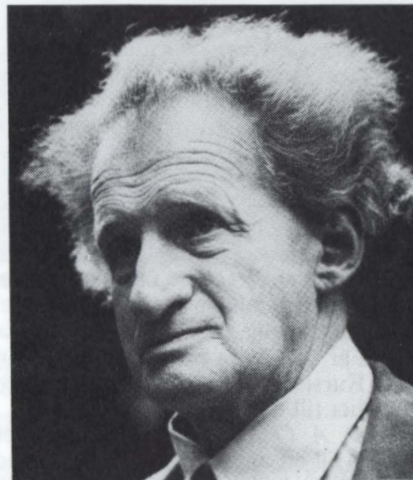
När Paul Brunton har nått sitt mål, en enkel hydda, ensligt belägen bland Tehris fjäll, ägnar han sig åt den uppgift han förelagt sig: att vara stilla, att försjunka i den tystnad som naturen kan erbjuda och att utan formella meditationsövningar söka nå ett högre medvetandetilstånd. Brunton finner en lämplig plats på en smal bergsrygg mellan två djupa dalar, som han gör till sin helgedom. Han blir vän med en urgammal ceder, en rödhake och en kraxande kråka. Himalayas stillhet genomsyrar hans väsen, och ibland kan han känna en våldsam kraft välla upp i sitt inre. Den går som elektriska stötar genom hans kropp, och hans sinne fylls av förnyat mod, en ny beslutsamhet och en ännu starkare längtan.

Men ibland tränger civilisationen sig på. Paul Brunton får besök av en nepalesisk prins och en yogi i saffransgul mantel, vilka båda ger honom intellektuell stimulans. Hans vänner skickar honom en bibel och en tidskrift, där en bild av Charlie Chaplin kommer hans tankar att vandra vida omkring. På så sätt förs nya motiv in i berättelsen från Himalaya och vidgar dess perspektiv. Men kärnan i boken är och förblir författarens sökande efter jämvikt och inre balans. Det är inte vidsträckt horisonter, inte större mångsidighet som vår tillvaro saknar allra mest, menar Brunton, utan djupare medvetande. Den som vill leva djupt och fullt har inte råd att avstå från någon sida av livet.

Paul Brunton föraktar eller förnekar på intet sätt den västerländska civilisation av vilken han själv är en del. Men han tar semester ibland från dess utåtriktade, sjudande liv för att lära sig vara. Han tror på

värdet av rytm och balans. Stillhet, menar han, bör följas av verksamhet, avskildhet varvas med mänsklig samvaro. Andlighet måste fullkomnas genom praktiskt arbete för mänsklighetens bästa. — Kom i håg, att du är av gudomlig härkomst, säger en av Himalayas cedrar till Paul Brunton i avskedets stund. — Förlita dig på den inre stillheten, vart du än vänder dig. Då fruktar du ingen och ingenting.

Birgit Cars

Gerard Croiset

Croiset avslöjad

Bevisen för de paranormala fenomenen brukar med tiden "rosta sönder". Det gäller inte bara laboratoriemässiga experiment, där en närmare granskning i regel avslöjar fel och ibland bedrägeri. Även berättelser om "mirakelmän" kan utsättas för en liknande granskning. Piet Hein Hoebens har ägnat den holländske Gerard Croiset en närmare studie. Croiset gjorde sig känd för att kunna tala om bland annat var man skulle finna kropparna efter drunknade personer. Han ägnades flera publikationer av den holländske professorn i parapsykologi W. H. C. Tenhaeff. Piet Hein Hoebens undersökte bevisen för de påstådda paranormala händelserna. Han visar i sin rapport att även de mest succéartade berättelserna om Croiset saknade grund i verkligheten, något som framgick vid en mycket enkel kontroll av källorna. I några fall misslyckas Croiset uppenbart, i andra fall kan han ha fått information genom tidningar eller genom sina "assistenter". Viktigare är dock de händelser som uppgivits vara framgångsrika.

Piet Hein Hoebens fann då han granskade källorna, bland annat genom intervjuer med inblandade huvudpersoner, att händelseförloppen förvrängts i så allvarlig omfattning, att han inte drar sig för att ifrågasätta integriteten hos professor Tenhaeff. De antydningar om bedrägeri från Tenhaeffs sida som diskuteras av Hoebens förefaller dock inte helt övertygande. Otivelaktigt har Tenhaeff för-

vanskat händelseförlopp på ett sätt som gör att Croiset-berättelserna saknar bevisvärde för parapsykologin. Detta kan dock mycket väl ha skett genom helt normala minnesförvrängningar från Tenhaeffs sida. Det torde vara en allmänmänsklig företeelse att minnesförvrängningar regelmässigt inträffar när det gäller upplevelser som uppfattas som paranormala (eller "övernaturliga"). Sådana upplevelser väcker så starka känslor att ingen bör lita på sina minnesbilder. Ingenting i Hoebens rapport bevisar att Tenhaeffs förvrängningar skulle ha skett genom medvetet bedrägeri snarare än genom denna typ av minnesförvrängningar. Däremot kan man konstatera att Tenhaeff tycks ha saknat vetenskaplig kompetens. Det är dock enligt min mening angeläget att skilja på inkompetens och medvetet bedrägeri, eftersom bedrägeri faktiskt visat sig vara en inte alltför sällsynt företeelse bland högst kompetenta parapsykologiska forskare (Levy och Soal är de två mest kända fallen. Fallet Carl Sargent är ännu inte slutgiltigt avgjort av the Parapsychological Association.)

Croiset avled oväntat år 1980. Piet Hein Hoebens avled år 1984 endast 36 år gammal. Hans rapport om Croiset föreligger nu i en dansk översättning: *En psykisk detektiv* (Wegners förlag, 1985). Den 36-sidiga rapporten utgör det första numret i skriftserien *Skeptica* som skall utges samma typ av material som den nu nedlagda tidskriften *Skeptica*. Skriftserien skall också ses som ett supplement till en ny dansk tidskrift *Para-nyt*, också på Wegners förlag.

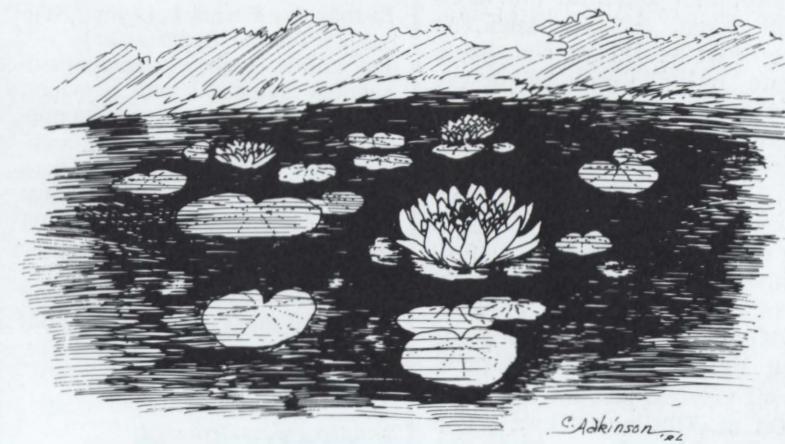
Nils Wiklund

UFO på danska

Per Andersen har sammanställt *Bibliografi över dansk UFO-litteratur 1950-1985* (Andersen Bogservice, Klingsevej 28, DK-2720 Vanløse). Den omfattar 143 skrifter eller skriftserier. Artiklar i tidningar och tidskrifter har som regel ej medtagits. Den första UFO-boken på danska är Frank Scullys "De flyvende tallerkener" från 1950. Sedan kom Donald Keyhoses "Flyvende tallerkener fra verdensrummet" 1954 och Desmond Leslies och George Adamskis "Flyvende tallerkener er landet" 1955. Av Adamski finns nio skrifter på danska, av Hynek två, men av UFO-skeptikerna Donald Menzel och Philip Klass liksom i Sverige ingenting, även om en av småskrifterna bygger på Klass. Av svenska UFO-författare finns Eugen Semitjov översatt: "De ufattelige ufo'er". Man kan på danska läsa om så spännande saker som "UFOt som störtade" (Berlitz och Moore), "George Adamski — elitens sändebud" (Caswell), "UFO'n i havets djup" (Sanderson), "Budskap från Venus till Jorden" (Richardson) och "Venusmänniskor promenerar på våra gator" (Vest).

SM

Footprints on the Path

Varje livserfarenhet, om än smärtsam, som för dig närmare Mig och får dig att inse att du ingenting förmår utan Mig, att du behöver mig vid varje tidpunkt, var du än befinner dig, — varje sådan erfarenhet är något att vara oändligt tacksam för och bör tas emot med djupaste tacksamhet.

Du lär dig nu den verkliga innebörden av att vara ett med Mig. Det är en sak att höra talas om det att läsa om det att reflektera över de orden, men det är en helt annan sak att lära sig leva efter dem låta dess klang genljuda inom dig tills de blir del av dig.

Det var inte längesedan du erfor detta för första gången en oförglömlig upplevelse som du ska lära dig att ständigt göra bruk av i din dagliga tillvaro. Till en början kräver det en fortlöpande ansträngning du måste upprätthålla denna tanke i ditt sinne och när den vill glida undan måste du medvetet återinföra den.

Ja, den kommer att glida bort ur ditt sinne och tid efter annan kommer du att tvivla på dess riktighet; men när du gör en ansträngning sträcker dig ut efter kunskap kommer du plötsligt återigen till insikt, du vet, utan minsta skugga av tvivel, att du verkligen är ett med Mig, din Gud, din Älskade.

Och allt eftersom ditt medvetande höjs kommer du att veta precis hur du ska handla i alla situationer handla så som Jag skulle handla göra endast det som Jag skulle göra säga bara sådant som Jag skulle säga leva enbart det liv som Jag skulle leva.

Du kommer att lära dig leva detta liv där du är ett med Mig med sann glädje i ditt hjärta. Du kommer att veta vad som menas med frid som övergår allt förstånd.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Varifrån kommer tankarna? Det är en intressant fråga. Anders Apelqvist säger i en dikt (s. 12) att dina handlingar inte är dina, utan tillhör det okända djupet i dig. Jag har tolkat detta så att det som är du väller fram ur en mystisk källa.

Om vi skådar in i oss själva, upptäcker vi våra tankar. Men vi vet inte varifrån de kommer. De dyker upp i medvetandet, och vi identifierar oss med dem. Vi säger: Detta är mina tankar. Men vi kan inte härleda deras ursprung. Vi tycker att vi själva tänker dem, att vi hittar på dem. Och kanske är det så. Men helt säkert är det inte. Kanske dyker de upp på ett förutbestämt sätt i medvetandet. I så fall iakttar vi dem där de redan finns, och upplever att detta tänker jag. Det måste inte vara så. Jag hoppas att det inte är så. Jag vill att mina tankar verkligen skall vara mina, att det är jag, ett självständigt, tänkande, viljande väsen, som skapar dem, att de nu för första gången blir till, som barn av mitt eget individuella väsen. Men skulle det ändå vara så att tankarna är förutbestämda och "jag" bara observerar dem, så gör det inget. Jag upplever i alla fall att jag fritt tänker dem. Och det är huvudsaken.

Vi känner alls inget om medvetandets natur, skrev Harry Martinson (s. 10). Nej, det som är vårt innersta väsen är ännu outrett och oförstått. Mycket litet forskning har ägnats detta problem. Religionerna gör påståenden om det. Filosofin spekulerar kring det. Parapsykologin rör vid det. Men ännu är vårt eget väsen en stor gåta.

SM

SM:

Sanningssökandets metod (under medverkan av Lars Bergström, Per Ragnar, Jan Bärmark, Gunnar Ståldal och Werner Aspenström)

Jag ställde frågor om sanningssökandets metod till flera personer. Idén var att återge deras olika uppfattningar, utan mina egna kommentarer. Men eftersom det bara var några få som svarade, tvingades jag själv tänka över problemet och formulera min mening. Artikeln blev därför inte vad jag ursprungligen avsåg, utan mycket präglad av min egen syn. SM

Bertil Falk:

Vi kan ändra på framtiden

Birgitta Fries-Ossian:

I mognadens dal

SM:

En mystikers vision

Andens materiella symbol

Anden kan endast härska genom sin Materiella Symbol, ej med sitt Verkliga Väsen, då detta endast kan öva inflytande, härska, som uppenbarhet, förkroppsligat i Materiell Verklighet, Materiell Symbol.

Anders Apelqvist

SM:

Återfödelse?

SM:

Fallet Dolon Champa Mitra

Håkan Blomqvist:

Allen Hynek 1910-1986

Hynek på svenska

Bertil Falk:

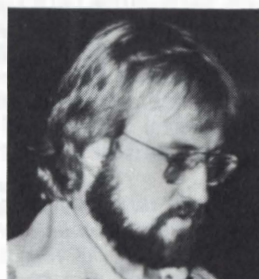
En ny säkerhetspolitik

Nils-Olof Jacobson:

Ord och toner

Per Frisk:

Sökarguiden

Frisk

Eileen Caddy

Profeten är återigen försvunnen. Enligt ett rykte har hemliga polisen i Paradiset slagit till mot honom. Han lär vara miss-tänkt för uteblivna himmelska lovprisingar.

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:

Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18, 652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 140:-

Halvår 80:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonser: (moms tillkommer):

Helsida 1.000:-, halvsida 600:-, småannonser 20:- per spalt-cm, men minst 60:-.

Värmlandstryck i Karlstad AB, Karlstad 1986

ISSN 0038-0504

"trääd stilla, gå djupt"

Vandringar i Japans inre landskap

HÅKAN EILERT

ÅSAK

FÖRFATTARPORTRÄTT

Jag passade inte in någonstans i det utbud av skraddarsydda modeller som västerländsk kultur tillhandahåller. En enveten skepsis i mig underminerade traditionella tankestrukturer och pekade mot former av insikt där den dialektiska slänggungan var skrotad.

Under vandringar i Japans inre landskap har jag stiftat bekantskap med en kunskapsform som tycks kunna avvara det analytiska sinnet. Antydningar, indirekt meddelelse, en återhållen stavelse, ett kvävt skri – den japanska livsandens finstämdhet förknippas med en ofta undanskymd böjelse mot medvetandets djupskikt. Ljuskäglans periferi visar sig lika viktig som någonsin dess centrum.

Det blev fråga om sinnesvidgning. Och bort gick de, en efter en – den västerländska filosofins och teologins riddare av den sorgliga skepnaden. I ljuset från det japanska körsbärsrädets stod ett budskap fram som relativiserade mänskliga utsagor och skar ner varje självsäkrans. Försänkningen i Japans inre landskap verkade som en augiasström, en mental vårstädning.

På zen-bänkens hårda trä upptäckte jag tidigare okända skikt inom mig, brottades med språkets otillräcklighet, ertappade det fiktiva i den s k verkligheten, letade mig vidare genom begreppsvärldens labyrint, förlorade och återvann fotfästet. Det fanns något på djupet som hade kommit bort men som nu framstod som religionens springande punkt – samklang med Guds väsen och röst.

Håkan Eilert

135 sidor. Illustrerad. Vackert inbunden

I bokhandeln ca 102 kr

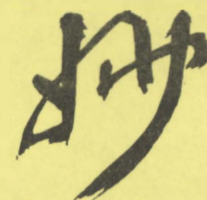
Direkt från förlaget 90 kr inkl moms och frakt

PRESENTATION

Inte bara ekonomiska och tekniska utan även andliga och kulturella strömfåror löper samman i dagens Japan. Shinto, buddhism, taoism, konfucianism och kristendom möts och blir till fruktbar jordmån för en dialog, där insikter både från öst och väst kan tas tillvara.

Det japanska samhället idag är så mångfacetterat och rikt, så vitalt, att det stimulerar oss till uppbrott ur låsta positioner. Det är en utmaning mot den västerländska provinsialismens absoluthetsanspråk. Vi tvingas lyssna och lära av dem som vi en gång avsåg att undervisa. I mötet med det nya tvingas vi bryta oss ur vår andliga slentrian. Kanske upptäcker vi då, att vårt eget ännu har mycket att ge – fast på ett nytt sätt i en ny situation.

Att vandra i Japans inre landskap är att färdas mot källor, genom portar, mot berg och horisonter. På många pilgrimsvägar färdas Guds folk, med olika kynnen och formspråk, mot ett blånande religionens berg, likt Fujiyama.

SVARSTALONG

Namn

Porto

Adress

Postadress

BOKFÖRLAGET ÅSAK

Johannesberg 3452
820 60 DELSBO

INNEHÅLL

Förord

Gudarnas väg - Shinto

Samtal med en zenabbot

Vägen genom Zen

Kalligrafimästaren

Förfäderskult

Chuto-hanpa - "lite si, lite så"

Shusako Endo och en ny japansk teologi

Sakura - körsbärsblomman

Hiroshima

Religionsdialog i Nagoya

Teol dr Håkan Eilert är biträdande direktor vid NCC Center for the Study of Japanese Religions, de japanska kyrkornas dialog- och studiecentrum i Kyoto. Han har under många år mediterat enligt zenmetoden.

SVARSTALONG

Jag beställer härmed ____ex av Håkan Eilerts bok

"träd stilla, gå djupt"

VANDRINGAR I JAPANS INRE LANDSKAP

till ett pris av 90 kr inkl moms och frakt.

Inbetalningskort medföljer boken.